

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 22. 8. 2019

Število objav: 12

Internet: 7

Tisk: 5

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 11

Internet	Naslov	Do okolja prijazna gradnja – naša prihodnost		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Delo.si; 454.365, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 21. 8. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	Darko Špiranec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...njegova prisotnost v bivanjskem okolju dokazano pozitivno učinkuje na zmanjševanje stresa pri uporabnikih. Trajnostno grajeno okolje – sodoben izziv gradbeništva Tega se zavedajo na Univerzi na Primorskem, kjer izvajajo magistrski študijski program Trajnostno grajeno okolje. » Izobražujemo strokovnjake, ki bodo...			

Internet	Naslov	Drugi tir Divača–Koper: Z novim razpisom višje cene, a manjša tveganja		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 260.950, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 21. 8. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Anja Hreščak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi je ob višanju tekočih cen v gradbeništvu verjetno pričakovati, da bodo nove ponudbe nekoliko dražje – tako se je navsezadnje zgodilo v primeru ponovljenega razpisa za gradnjo druge cevi karavanškega...			

Internet	Naslov	[Ekskluzivno] Stanovanjska kriza: Najšibkejšim se podarja stanovanja na elitnih lokacijah, kjer si jih srednji sloj, ki jih financira, ne more privoščiti!		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Nova24tv.si; 130.871, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 21. 8. 2019		
Stran v zbirki: 18	Avtor	Rok Krajnc		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...in kapitalizma. Po domače: ljudem moramo pustiti graditi. Ceneje. In z manj uradniškega vmešavanja.” Preberite še: Direktor Stanovanjskega sklada in Inženirske zbornice Slovenije Črtomir Remec skriva višino svoje plače: Sklicuje se na varstvo osebnih podatkov, zaledje ima tudi pri slovenskih tajkunih! Jugoslovanski čudež so bile...			

Tisk	Naslov	Tudi razpis Glinščica roma k revizijski komisiji		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 4	Površina: 554 cm ²
	Rubrika, Datum	V ospredju; 22. 8. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Anja Hreščak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ugodi in potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi sicer družba 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi bi bile ob višanju trenutnih cen v gradbeništvu verjetno nove ponudbe nekoliko dražje. V primeru objave novega razpisa bi verjetno družba 2TDK tudi omejila najvišjo vrednost še sprejemljivih ponudb,...			

Tisk	Naslov	Običaj zamud na ljubljanskih gradbiščih		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 14	Površina: 323 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 22. 8. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	Vanja Brkić		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...preveč časa za izkopavanja. Včasih na terenu naletijo na nepredvidene komplikacije, ki ne samo podaljšajo trajanje del, temveč tudi terjajo več denarja. Gradbeništvo vsekakor ni panoga, Iger bi bilo mogoče do potankosti vnaprej vse predvideti, zato razumljivo lahko pride do zamud pri gradnji in višjih stroškov. A po...			

Tisk	Naslov	Kdo vam lahko pomaga graditi hišo ali pleskati stanovanje?		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Finance; 80.900, Slovenija	Stran: 2	Površina: 1.285 cm ²
	Rubrika, Datum	Dogodki in ozadja; 22. 8. 2019		
Stran v zbirki: 24	Avtor	Tanja Smrekar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Kdo vam la) hišo ali ples tiko pomaga graditi ikati stanovanje? Bratrance in sestrične odpadejo to ni več brezplačna sorodsvena pomoč pri gradnji hiše; kako pa je z drugimi obrtniki? TANJA SMREKAR tanja.smrekar@finance.si Ta teden je precej prahu dvignila zgodba o prekrivanju strehe na			

Tisk	Naslov	Strokovni program po dnevih		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Kmečki glas; 73.000, Slovenija	Stran: 28	Površina: 1.118 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 21. 8. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...mednarodno udeležbo 10.00- dvorana 5: Posvet Zveze slovenske podeželske mladine in Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Katedre za biosistemsko inženirstvo: Od preciznega k pametnemu kmetijstvu (11.10-11.30 Demonstracija na vzorčnih površinah) 10.00 demonstracijski prostor: 21. državno sekaško tekmovanje lastnikov...			

Internet	Naslov	Drugi tir Divača–Koper: Z novim razpisom višje cene, a manjša tveganja		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 21. 8. 2019		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Anja Hreščak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi je ob višanju tekočih cen v gradbeništvu verjetno pričakovati, da bodo nove ponudbe nekoliko dražje – tako se je navsezadnje zgodilo v primeru ponovljenega razpisa za gradnjo druge cevi karavanškega...			

Internet	Naslov	Do okolja prijazna gradnja – naša prihodnost		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 21. 8. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Darko Špiranec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...njegova prisotnost v bivanjskem okolju dokazano pozitivno učinkuje na zmanjševanje stresa pri uporabnikih. Trajnostno grajeno okolje – sodoben izziv gradbeništva Tega se zavedajo na Univerzi na Primorskem, kjer izvajajo magistrski študijski program Trajnostno grajeno okolje. » Izobražujemo strokovnjake, ki bodo znali...			

Tisk	Naslov	Gradbeni delavci v Zali so se izkazali		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Primorske novice; 53.000, Slovenija	Stran: 5	Površina: 395 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 22. 8. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Saša Dragoš		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	ala Namesto 1. septembra bodo cesto v Idrijo skozi sotesko Zala polovično odprli 30. avgusta Gradbeni delavci v Zali so se izkazali Dan odprtih vrat na gradbišču galerije v soteski Zala, na glavni cesti v Idrijo, je postregel z novico, da bodo cesto polovično odprli 30. avgusta, torej dan pred			

Internet	Naslov	Kako gradbeni baroni bogatijo na račun davkoplačevalcev s projekti, kot so predor Karavanke, drugi t		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Preberi.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 19. 8. 2019		
Stran v zbirki: 37	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Kot kaže, se obeta vroča jesen tudi na področju gradbeništva in infrastrukture, od nje pa si največ obetajo gradbeni baroni, v zvezi s tem se menjave obetajo tudi na Darsu. Po vsej verjetnosti bodo na vrh te družbe...			

Internet	Naslov	Drugi tir Divača–Koper: Z novim razpisom višje cene, a manjša tveganja		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Aktualno24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 21. 8. 2019		
Stran v zbirki: 39	Avtor	Anja Hreščak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi je ob višanju tekočih cen v gradbeništvu verjetno pričakovati, da bodo nove ponudbe nekoliko dražje – tako se je navsezadnje zgodilo v primeru ponovljenega razpisa za gradnjo druge cevi karavanškega...			

Do okolja prijazna gradnja – naša prihodnost

[D delo.si/novice/slovenija/do-okolja-prijazna-gradnja-nasa-prihodnost-218125.html](https://delo.si/novice/slovenija/do-okolja-prijazna-gradnja-nasa-prihodnost-218125.html)

Odpri galerijo

Koordinator študijskega programa dr. Matthew Schwarzkopf, Foto: Univerza Na Primorskem

Podjetja potrebujejo sveže znanje in strokovnjake, ki bodo delali na inovacijah. Povezovanje z akademskim svetom zato ni le dobrodošlo, ampak nujno potrebno.

Živimo in delamo v zaprtih prostorih, ki močno **vplivajonanašepočutje** in **zdravje**. Ustvarjanje do narave čim manj škodljivega, obenem pa za uporabnike **zdravega bivalnega prostora**, kot na primer pisarn, učilnic, dnevnih sob in spalnic, zato pomembno vpliva na kakovost življenja. V tem kontekstu je **lesodličnenmaterial**, saj njegova prisotnost v bivanjskem okolju dokazano pozitivno učinkuje na zmanjševanje stresa pri uporabnikih.

Trajnostno grajeno okolje – sodoben izziv **gradbeništva**

Tega se zavedajo na **UniverzinaPrimorskem**, kjer izvajajo magistrski študijski program **Trajnostno grajeno okolje**. »*Izobražujem strokovnjake, ki bodo znali reševati zapletene izzive sodobnega **gradbeništva**, med katere spadajo učinkovitost rabe virov, podaljšanje življenjske dobe izdelkov in izboljšanje njihovega vpliva na zdravje in dobro počutje,*« razlaga koordinator programa **doc. dr. Matthew Schwarzkopf**, »*pomemben cilj pa je seveda tudi zmanjšati škodljive vplive na okolje in zdravje.*« Podnebne spremembe bodo v prihodnje močno vplivale na kakovost bivanja naših znanstvenikov, zato se mora gradbeno področje preusmeriti v smer **trajnostnegarazvoja**, **varstva** in **obnoveekosistemov**. Pomembni sta seveda tudi uporaba in predelava obnovljivih materialov. Kateri pa so ti materiali? Kako in s kakšno tehnologijo jih lahko ponovno uporabimo? Vprašanj za stroko je veliko, odgovori nanje pa zahtevajo veliko širokega in hkrati področnega znanja.

»Na področju trajnostne gradnje potrebujemo visoko profiliran kader s specifičnim znanjem, pridobljenim v času izobraževanja. Tu imam v mislih interdisciplinarno znanje iz različnih strok, kot so na primer lesarstvo, **gradbeništvo** in arhitektura,« je prepričan **dr. Bruno Dujič**, direktor podjetja CBD, ki se ukvarja s projektiranjem in izvedbo konstrukcij masivnih lesenih objektov. »Tovrstnega kadra pa za zdaj ni dovolj, saj se trg sodobne lesene gradnje razvija in se bo v prihodnje še večal. S tem pa tudi potreba po zaposlenih s primernim znanjem,« dodaja **Bogdan Božac**, direktor podjetja Marles hiše Maribor, ki je danes najstarejši in največji slovenski proizvajalec montažnih objektov.

»V vmesnem času se zato podjetja obračajo na nas s kompleksnimi vprašanji, saj veliko naših zaposlenih prihaja iz tujine in zelo dobro poznajo trende na mednarodni ravni ter so že sodelovali z velikimi tujimi podjetji,« pravi predavatelj na magistrskem programu **doc.dr. Iztok Šušteršič**, ki ima za sabo bogate podjetniške izkušnje na področju lesenih in hibridnih konstrukcij ter visoke lesene gradnje. »Isti raziskovalci svoje znanje predajajo naprej našim študentom, ki bodo v prihodnjih letih kos stavbarskim in drugim problemom,« dodaja **dr. Schwarzkopf**, ki se je v Koper preselil iz ZDA in se na Univerzi na Primorskem ukvarja predvsem z lesnimi kompoziti.

Les v ospredju magistrskega programa

Študenti omenjenega programa usvojijo **znanja s področja gradbeništva, lesarstva, energetike, analize in uporabe materialov, načrtovanja in projektiranja lesenih konstrukcij.**

Delo v laboratoriju, Foto: Univerza Na Primorskem

Pri vseh vsebinah je seveda poudarek na **varstvu okolja in trajnosti ter uporabilesa**. »Les, ki ga dobimo iz trajnostno gospodarjenih gozdov, je ogljično najmanj nevtralen, če pa ga vgradimo v trajne dobrine, kot so stavbe, pa v sebi vezan ogljik hrani še desetletja in celo stoletja ter tako preprečuje, da bi se sprostil v atmosfero. Za predelavo lesa v gradbene izdelke porabimo malo energije in ne zastrupljamo okolja, ostanke lesa, ki nastanejo, pa lahko uporabimo za najrazličnejše izdelke, od lesnih plošč in 'pametnih' vlaken za tekstilne izdelke naslednje generacije do zelenih kemikalij in prehranskih dodatkov z izredno visoko dodano vrednostjo,« pojasnjuje **raziskovalec dr. Črtomir Tavzes**.

Študenti so vabljeni k delu v laboratorijih in delavnicah, kjer lahko z najsodobnejšo opremo proučujejo obnašanje različnih materialov in povezave med njimi.

Delo v laboratoriju z najsodobnejšo tehnologijo, Foto: Univerza Na Primorskem

Enako pomembno pa je **sodelovanje spodjetji**. »Sodelovanje med akademsko sfero in gospodarstvom je pomemben trenutek razvoja panoge in tudi podjetniške radovednosti študentov,« meni **Matevž Vrhovnik**, direktor podjetja Alfa Natura, **kjer si želijo novih zaposlenih, »ki bi že med študijem poleg teoretičnega znanja pridobili prave delovne izkušnje in bili čim hitreje sposobni reševati praktične probleme.«**

Preizkus lesnih vzorcev, Foto: Univerza Na Primorskem

Kaj pa menijo študenti? **Hana Remešova** se je za študij v Kopru odločila po diplomi prve stopnje na Mendel University v Brnu. Nad programom Trajnostno grajeno okolje je navdušena: »Ta študij je dobesedno spremenil moje življenje. Od vsega začetka sodelujem v raziskavah, delam na konkretnih primerih in iščem rešitve v laboratoriju. Študij v mednarodni skupini navdušenih raziskovalcev je zato pravi užitek.«

Študentka Hana Remešova Foto Univerza Na Primorskem

Različne in številne možnosti zaposlitve

Magistri inženirji trajnostnega grajenega okolja znajo reševati stavbarske in tudi druge probleme z uporabo **modernetehnologije** in po principih trajnostnega grajenega okolja, poznajo pa tudi problematike varovanja zdravja v grajenem okolju. Posledično se lahko zaposlijo v **gradbenemsektorju**, možnosti pa je veliko tudi na drugih področjih, kjer so potrebna temeljna poznavanja trajnostnega razvoja in lesarstva. Pri tem so lahko v veliko pomoč prav učitelji študijskega programa, ki so močno vpeti v **mednarodniprostor** – tako na raziskovalnem področju kot pri sodelovanju z industrijo.

Drugi tir Divača–Koper: Z novim razpisom višje cene, a manjša tveganja

[dnevnik.si/1042895743/posel/novice/drugi-tir-divacakoper-z-novim-razpisom-visje-cene-a-manjsa-tveganja](https://www.dnevnik.si/1042895743/posel/novice/drugi-tir-divacakoper-z-novim-razpisom-visje-cene-a-manjsa-tveganja)

V 2TDK si prizadevajo, da bi razpis izbora izvajalca za gradnjo mostov in galerije čez dolino Glinščica ponovili. Ni pa to nujno, saj lahko državna revizijska komisija, če bo zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. (Foto: Bojan Velikonja)

Včeraj je bil zadnji dan za vložitev pritožb na odločitev družbe 2TDK o razveljavitvi izbora izvajalca za gradnjo mostov in galerije čez dolino Glinščica. **Marko Glavinič**, direktor vodilnega partnerja konzorcija družb MarkoMark Nival, Nival invest in Ekorel, ki ga je družba 2TDK na razpisu najprej izbrala, a kasneje odločitev razveljavila, je povedal, da so plačali takso za vložitev revizijskega zahtevka, a so se o vložitvi revizije ob zaključku *Dnevnikove* redakcije vendarle še odločali. **Aleksander Schara**, predstavnik omenjenega konzorcija, je pred dnevi za *Reportem* povedal, da bodo revizijo zanesljivo vložili, včeraj pa je bil nedosegljiv. Več bo znanega danes.

Kateri dokument je verodostojen?

Spomnimo, omenjeni konzorcij je bil pripravljen mostova in galerijo čez dolino Glinščice zgraditi za 8,5 milijona evrov. Njegova ponudba je bila edina cenejša od 9,4 milijona evrov, to pa je vrednost, ki jo za gradnjo teh objektov predvideva investicijski načrt, zato ga je družba 2TDK najprej izbrala za izvajalca. Konzorcij Kolektorja CPG, Rika in Pomgrada bi dela izvedel za 13,5 milijona evrov, podjetje Godina pa za 14,3 milijona evrov. Pozneje je 2TDK razveljavil svoj izbor gradbinca, ker so ugotovili, da naj bi izbrani konzorcij ponaredil svoje reference. Konkretno, podporni zid, ki so ga skupaj s podizvajalci gradili v

Pesnici, naj ne bi bil dolg najmanj petdeset in visok najmanj osem metrov. »Strokovna komisija 2TDK je v okviru pregleda in ocenjevanja ponudbe družb Markomark Nival, Nival Invest in Ekorel pridobila neodvisno strokovno mnenje gradbene stroke, iz katerega izhaja, da je predložena referenčna izjava neustrezna,« pravijo v 2TDK.

Ponarejanje je Schara v preteklosti zavrnil in podkrepil z izpiski iz gradbenega dnevnika in (nepodpisanimi) prilogami dnevnika. Po drugi strani so v 2TDK od nadzornega inženirja prejeli dokument o projektu izvedenih del. Tudi ministrica za infrastrukturo **Alenka Bratušek** je pred časom dejala, da je nadzornik del ugotovil, da je zid »visok le med 5,45 in 5,95 metra«, Schara pa medtem trdi, da je »isti nadzornik v gradbeni dnevnik vpisal, da je zid na določenih delih bližje devetim metrom kot osmim«.

Katera dokumentacija je verodostojna, bo tako (verjetno) odločila revizijska komisija, v 2TDK pa pravijo, da bodo tudi sami »po preučitvi vseh relevantnih dejstev ustrezno ukrepali«. No, tudi Schara pričakuje, da bodo organi pregona zadevo preiskali.

Več možnih scenarijev

V 2TDK si zdaj prizadevajo, da bi razpis ponovili. Ni pa to nujno, saj lahko državna revizijska komisija (Dkom), če bo zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi je ob višanju tekočih cen v **gradbeništvu** verjetno pričakovati, da bodo nove ponudbe nekoliko dražje – tako se je navsezadnje zgodilo v primeru ponovljenega razpisa za gradnjo druge cevi karavanškega predora.

Če bo torej Dkom zavrnil morebitni zahtevek za revizijo, bo 2TDK v najkrajšem možnem času objavil nov razpis. Kdaj bi to lahko bilo, niso odgovorili. Pričakovati je, da bo v tem primeru 2TDK tudi omejil najvišjo vrednost še sprejemljivih ponudb, česar v prejšnjem razpisu ni storil, domnevno zato, ker so pričakovali več ponudb, pri čemer bi njihove vrednosti uravnavala sama konkurenca.

Če bo oziroma je omenjeni konzorcij včeraj vložil pritožbo, imajo v 2TDK osem dni časa, da pripravijo odgovor nanjo. Nezavezujoči zakonski rok, v katerem mora nato Dkom odločiti, je sicer petnajst dni, a Dkom lahko svoje odločanje podaljša. Ker je gradnja objektov čez Glinščico sofinancirana iz evropskih sredstev, mora Dkom o tem vsekakor odločiti prednostno, v povprečju pa odločitev sprejeme v roku dveh mesecev.

[Ekskluzivno] Stanovanjska kriza: Zaradi birokratskih polen se stanovanja dražijo podobno kot WC papir v Venezueli!

nova24tv.si/slovenija/gospodarstvo/lekskluzivno-stanovanjska-kriza-najsibkejsim-se-podarja-stanovanja-na-elitnih-lokacijah-

August 20, 2019

V Sloveniji so stanovanja vse manj dostopna, primanjkuje najemnih stanovanj, prav tako pa visoke cene mnogim ne omogočajo lastništva stanovanja. Pri tem so najbolj na udaru mladi, izjemno visok odstotek jih namreč še vedno živi pri starših, levičarska vlada pa se namerava na stanovanjsko krizo odzvati z gradnjo dodatnih neprofitnih stanovanj, s katerimi želi oskrbeti celo višji srednji sloj prebivalstva. V Ljubljani, kjer je stanovanjska kriza najhujša, se neprofitna stanovanja najšibkejšim podarjajo celo na elitnih lokacijah, medtem ko si srednji sloj, ki to financira, takšnih stanovanj ne more privoščiti. O vsem tem smo se pogovarjali s strokovnjakom Tomažem Štihom, ki je za Nova24TV navedel resnične razloge za nedostopnost nepremičnin, prav tako pa je ponudil nekaj rešitev, s katerimi bi lahko reševali omenjeno problematiko.

Foto: STA

V zadnjem času se veliko govori o stanovanjski problematiki v Sloveniji, saj stanovanj primanjkuje, v skladu s tem pa rastejo tudi njihove cene. Kot izhaja iz poročila o slovenskem trgu nepremičnin za leto 2018 geodetske uprave, je v letu 2018 povprečna cena stanovanja na kvadratni meter v Sloveniji znašala 1.770 evrov. Najdražja so bila stanovanja v Ljubljani, kjer je povprečna cena znašala kar 2.770 evrov na kvadratni meter, sledila je Obala brez Kopra s ceno 2.460 evrov na kvadratni meter, v Kopru je cena znašala 2.320 evrov na kvadratni meter, v okolici Ljubljane pa 2.040 evrov na kvadratni meter. Glede na navedene cene so stanovanja marsikomu resnično težko dostopna, zaradi stanja nepremičninskega trga v Sloveniji pa so še posebej na udaru mladi. Kot prikazujejo podatki Eurostata, je leta 2018 kar 59 odstotkov

mladih odraslih v starosti med 18 in 34 let še vedno živelo pri starših. V luči tega veliko Slovencev na tem področju pričakuje rešitve in pomoč države, a se jih žal večina ne zaveda, da je pravi državni s svojim delovanjem zakrivila takšno stanje. Za komentar smo prosili strokovnjaka **Tomaza Štiha**, ki uvodoma pojasni, da se stanovanja v Sloveniji dražijo iz istih razlogov kot toaletni papir v Venezueli: *“Rast cen nam pove, da je povpraševanje močnejše od ponudbe. V centralno-planskem okolju, kakršno je Slovenija, je to razumljivo. Uradništvo regulira posel, kjerkoli je to mogoče. Ta pa zaradi nenehnega metanja birokratskih polen pod noge ne uspe učinkovito zadovoljevati potreb prebivalstva. Če želimo delujoč stanovanjski trg, moramo iz oljenke spustiti duha prostega trga in kapitalizma. Po domače: ljudem moramo pustiti graditi. Ceneje. In z manj uradniškega vmešavanja.”*

Preberite še: Direktor Stanovanjskega sklada in **Inženirske zbornice Slovenije** Črtomir Remec skriva višino svoje plače: Sklicuje se na varstvo osebnih podatkov, zaledje ima tudi pri slovenskih tajkunih! **Jugoslovanski čudež so bile individualne gradnje, ki jih je oblast tolerirala in si tako kupovala socialni mir**

Ker je današnje stanje na nepremičninskem trgu posledica ne le današnjih socialističnih politik, pač pa tudi socializma iz časa Socialistične federativne republike Jugoslavije, smo Štiha povprašali tudi za mnenje o tem. Takrat so se gradila številna blokovska naselja, ki pa po njegovem mnenju niso bila jugoslovanski čudež, pač pa so bile to predvsem individualne gradnje: *“Samo črni gradnji je bilo ob osamosvojitvi skoraj toliko kot vseh državnih stanovanj skupaj, zasebnih stanovanjskih hiš pa trikrat toliko.”* Prejšnja generacija socialistov je bila po njegovem mnenju modrejša od sedanjih, saj so si socialni mir kupovali s toleriranjem “drobnega kapitalizma”. Ko so se dogajali črne gradnje, individualno tihotapstvo, neregulirani trgi, sosedske pomoči in davčne utaje, tega niso ostro sankcionirali. Razumeli so namreč, da model socialističnega samoupravljanja ne deluje in da sta za oskrbo prebivalstva znotraj ene države nujna dva sistema. Takšen, ki je skladen z idejami “pravičnejšega družbenega reda”, in takšen, ki dejansko deluje. Kot pojasnjuje Štih, tako tudi stanovanjski trg v Jugoslaviji, kot je danes popularno reči, ni bil pravi socializem.

Jazbinškova privatizacija je ena izmed redkih uspešnih reform, ki jih je izvedla Slovenija

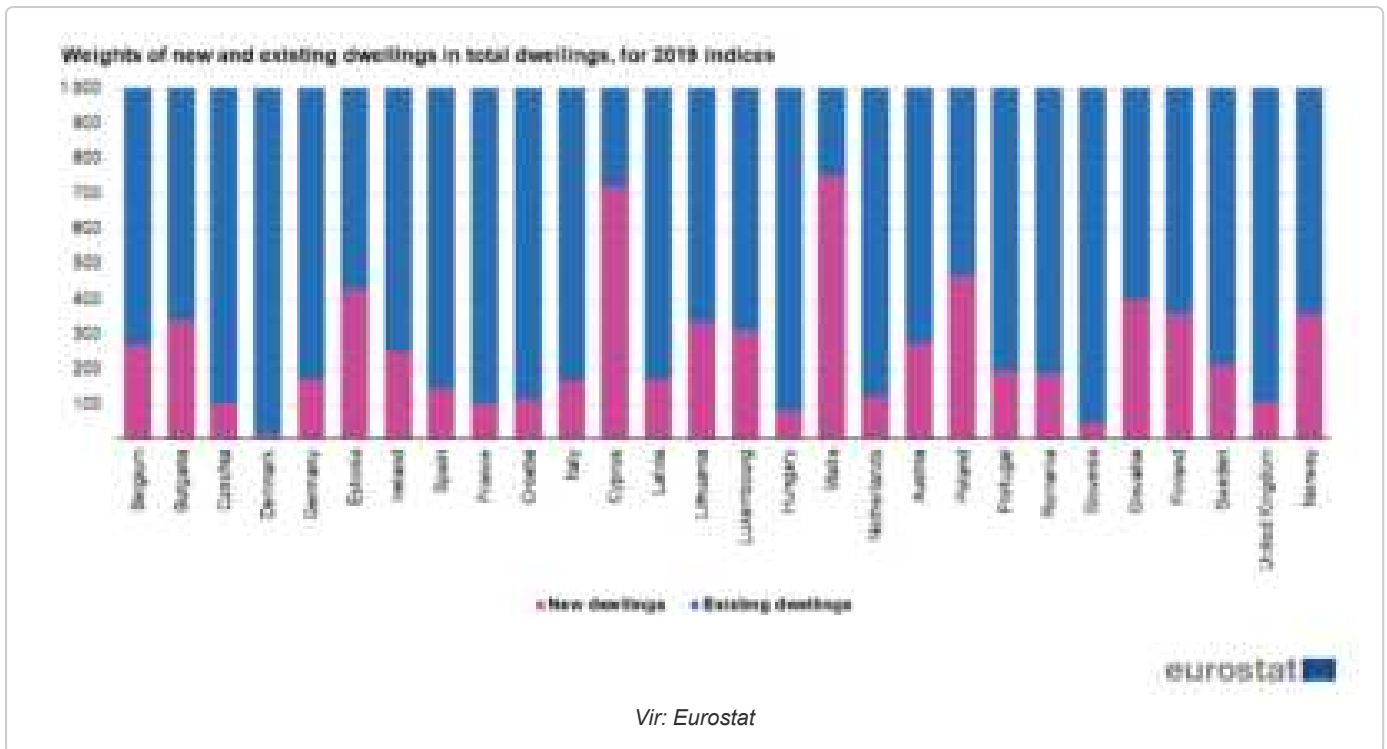
Veliko kritik je danes slišati na račun privatizacije stanovanj po ugodnih cenah v skladu s stanovanjskim zakonom iz leta 1991, pogosto poimenovanem kar po nekdanjem ministru **Mihi Jazbinšku**. Po podatkih statističnega urada je bilo vseh stanovanj v Sloveniji v začetku leta 2018 852.200, po omenjenem zakonu pa je bilo prodanih 160.405 stanovanj. Jazbinškovo privatizacijo Štih komentira takole: *“Jazbinškova privatizacija je bila ena izmed redkih uspešnih reform, ki smo jih v Sloveniji izvedli. Nekateri menijo, da smo stanovanja prodali pre poceni. Toda vprašanje je, kako uspešen bi bil zakon, če bi bile cene višje, še posebej v luči dejstva, da so bili kupci socialno šibkejši sloji.”* Če ne bi bilo Jazbinškovega zakona, bi imeli po Štihovih pojasnilih danes 160 tisoč državnih stanovanj več, kar pa na najemni trg ne bi imelo bistvenega vpliva. V njih bi namreč še vedno živeli isti najemniki ali pa njihovi potomci: *“Najemniki bi bili eden najmočnejših lobijev v državi. Morda bi imeli po zgledu DeSUS-a v parlamentu tudi stranko, preko katere bi vsako leto zahtevali proračunska sredstva za vzdrževanje, kritje izgub zaradi prenizkih najemnin ipd. Okoli velikih (namenskih!) proračunskih sredstev bi krožilo stotine morskih psov javne porabe. Stanovalci pa še danes ne bi imeli nobenega omembe vrednega premoženja in prihrankov ter nobene možnosti, da bodo kdaj kje doma.”*

Stanovanjska soseska Brdo (Foto: STA)

Problem praznih stanovanj je mit, potrebovali bi več novogradenj

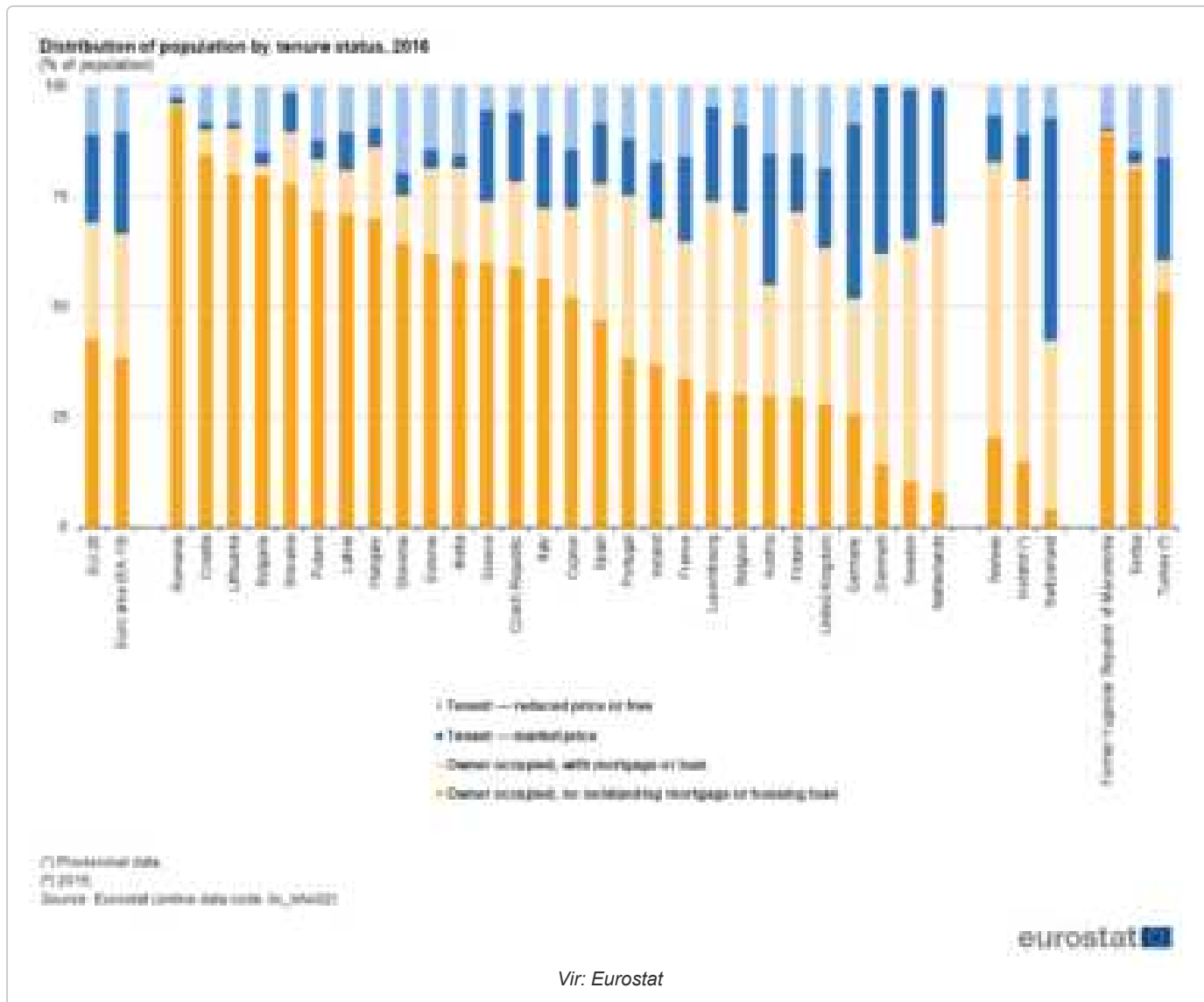
Prav tako se občasno pojavljajo pozivi k dodatnemu obdavčevanju t. i. praznih stanovanj. Po eni strani gre za tipično socialistično ukazovanje državljanom s strani države, kako naj uporabljajo svojo zasebno lastnino, po drugi strani pa se pričakuje, da bi takšne spodbude oziroma kazni z dodatno ponudbo stanovanj na trgu utegnile znižati cene. Glede na podatke statističnega urada je bilo v začetku leta 2018 res 172.200 nenaseljenih stanovanj, a kot pojasnjuje Štih, je mit o praznih stanovanjih podoben sanjam o tem, da bi začeli uporabljati opuščene tire, ki ne vodijo nikamor: *“Polovica od teh stanovanj je brez osnovne infrastrukture, zgrajenih pred II. svetovno vojno. 20.000 jih je počitniških, 10.000 jih je zdomskih. Za preostala pa ne vemo, ali so res prazna (nismo preverili porabe vode in elektrike, da bi videli, če se oddajajo na črno, ampak le uradni status). In na koncu pridemo v krajih, kjer bi ljudje radi živeli, do nekaj sto enot. Kar tudi približno ni resna rešitev.”* Pomenljivo je, da so bile občine z najvišjim deležem nenaseljenih stanovanj Cirkulane, Zavrč in Osilnica. Kot še izhaja iz poročila o slovenskem trgu nepremičnin za leto 2018, je bila mediana leta izgradnje prodanega stanovanja 1972, kar pomeni, da je večina stanovanj že precej starih, po podatkih Eurostata pa ima Slovenija takoj za Dansko najnižji delež prodanih novih stanovanj na trgu. *“Želeli smo postati referenčna, samopreskrbna, elektro zelenica Evrope. Samopreskrbni nismo, elektro tudi ne, smo pa nedvomno evropska referenca za države, ki so jim v središču prestolnice njive pomembnejše od stanovanj. Zdi se, kot da smo v preteklem desetletju v stanovanjsko politiko vključili ravno prav vsako socialistično utopijo, ki smo se je domislili. Le trgu nismo pustili delovati,”* o tem meni Štih.

Vlada namerava graditi vse več neprofitnih stanovanj, a kot kažejo statistike, v takšnih stanovanjih že živi največji delež prebivalcev v EU. Je to prava rešitev glede na cenovno nedostopna stanovanja na posameznih območjih?

Glede na opisano stanje na nepremičninskem trgu je skrajna Levica napovedovala do 10 tisoč novih javnih najemnih stanovanj do konca mandata, a kot kažejo podatki Eurostata, ima Slovenija očitno v Evropski uniji glede na posest največji delež najemnikov, ki plačujejo znižano najemnino oziroma so opravičeni plačevanja najemnine, takšnih je bilo leta 2018 kar 18,9 odstotka, medtem ko je tržno najemnino plačevalo 6 odstotkov posestnikov. Skupni delež lastniških stanovanj je znašal 75,1 odstotka, kar nas uvršča nekje v povprečje EU, a le manjši delež stanovanj je pod hipoteko, kar bi lahko nakazovalo na nizko mobilnost na trgu nepremičnin oziroma na to, da so lastniška stanovanja v lasti istega lastnika že dalj časa. Izmed vseh je s hipoteko obremenjenih le 12,1 odstotka stanovanj, gre za enega izmed najnižjih deležev v EU. Štih glede tega pojasnjuje, da je smisel najemnih stanovanj v mobilnosti prebivalstva: *“Imeti največ neprofitnih najemnih stanovanj v peti najmanjši članici EU, ki se jo z avtom prevozi v dveh urah in povrh zaposlenim zagotavlja nadomestilo za prevoz na delo, nakazuje, da mi z neprofitnim najemnim ‘trgom’ rešujemo nek drug problem. Neprofitno najemno stanovanje se pri nas v resnici zdi neke vrste ‘končna rešitev stanovanjskega vprašanja’. Kdor ga dobi, se nikoli več ne izseli iz njega. Po smrti se pravica prenese na potomce. To ni začasna alternativa lastništvu, ampak zadnja postaja za pripadnike ‘generation rent’.”*

Štih se ob tem boji, da rešitve ne bo, dokler ne bo programsko desne vlade: *“Če se volivec odloči z glavo v zid, ima morda prav. Ampak ima tudi modrice. V tem primeru so modrice posledica politične nesposobnosti levice sprejeti učinkovite rešitve, ker so te v nasprotju s socialistično religijo.”* Danes vladni tehnokrati v stanovanjih namreč vidijo zgolj mehanizem finančne stabilnosti, vzvod porabe, sredstvo za boj z inflacijo in dejavnik gospodarskih ciklov, ne pa tudi migracijske, razvojne, socialne in demografske politike: *“Kaj storiš, ko rešitev lahko ponudi prosti trg, ti pa imaš na oblasti levo, centralno-plansko vlado? Nič. Počakaš, da se oblast zamenja.”*

Namesto da si država prizadeva oskrbeti davkoplačevalce z državnimi stanovanji, bi jim lahko z znižanjem davkov omogočila, da bi si jih privoščili sami

Cenzus za dodelitev neprofitnega stanovanja samski osebi znaša kar 2.227,76 evra neto dohodka mesečno, kar predstavlja dvakratnik povprečne mesečne neto plače. Dvočlansko gospodinjstvo je upravičeno do neprofitnega stanovanja do 2.227,76 evra mesečnega dohodka, tričlansko do 3.508,72 evra in štiričlansko do 4.121,36 evra. Prav tako širok krog upravičencev do državnih neprofitnih stanovanj na eni strani povzroča pomanjkanje takšnih stanovanj, po drugi strani pa se vprašamo o smiselnosti tega, da je do neprofitnih stanovanj, ki bi po vsaki logiki morala biti prvenstveno namenjena socialno najšibkejšim, dejansko teoretično upravičen tudi srednji višji sloj. Štiha smo tako vprašali tudi, če je pravilna politika države, da širi krog odvisnih od državnih stanovanj, namesto da bi se ukvarjala z ustvarjanjem lažjih pogojev za gradnjo? Odgovoril je: *“Zdrava kmečka pamet vam pove, da so si zastavili nemogočo nalogo. Če bi z državnimi stanovanji lahko oskrbeli najštevilčnejši sloj prebivalstva, ki je v vsaki državi tudi glavni plačnik davkov, potem bi se le-ta, če bi bili davki nižji, s stanovanji lahko oskrbel sam.”* V trenutku, ko je problem prevelik za srednji sloj, je problem prevelik tudi za državo, meni Štih in poudarja, da preprosto nimamo štirideset milijard za 200.000 stanovanj po 200.000 evrov: *“Tako zelo smo omejili zazidljivost in zregulirali gradnjo, da si sedanje cene ne more privoščiti niti država več. Enostavno je stanovanje preveč obremenjeno z nepotrebnimi stroški, ki jih pred desetletjem sploh nismo poznali. Na verigi ustvarjanja se nam je zaredilo preveč parazitov, ki so jih sposobni nahraniti le še oni z res globokimi žepi. Otresti jih je treba. Drugače ne gre.”*

Stanovanjska soseska Brdo (Foto: STA)

Gradijo se le še luksuzna in neprofitna stanovanja; kako lahko država ustvari pogoje za gradnjo stanovanj, namenjenih tudi srednjemu razredu?

Poleg neprofitnih stanovanj se trenutno večinoma gradijo elitna stanovanja s cenami, ki dosegajo tudi 5.000 in več evrov na kvadratni meter, do česar so prav tako mnogi kritični, saj menijo, da se luksuzna stanovanja gradijo namesto stanovanj srednjega cenovnega razreda. Štih poudarja, da elitna stanovanja nikoli niso vzrok za manj dostopnih stanovanj: *“Gre zgolj za poskus preživetja v razmerah, ko je graditi poceni praktično nemogoče.”* Recept, s katerim bi država ustvarila pogoje za gradnjo cenovno dostopnejših stanovanj, je po njegovih besedah preprost: *“Pocenimo gradnjo stanovanj, naredimo najem privlačnejši in pometimo z nelojalno državno konkurenco. Gradnjo lahko pocenimo tako, da visoke stroške pred gradnjo prerazporedimo v zmerne, prihodnje davke. Opustimo zamisli o nepremičninskem davku. Vse z nepremičninami povezane davke, vključno s komunalnim prispevkom in davkom od oddaje, nadomestimo s preprostim nadomestilom za uporabo zemljišča, obračunanim od tržne vrednosti zemlje, brez izjem. Tako bo vsak lahko lopato v zemljo zasadil brez velikega začetnega vložka.”*

Prostorsko načrtovanje bi morali po njegovem mnenju decentralizirati in uvesti bi morali zakonsko minimalno kvoto zazidljivih zemljišč. Država bi morala dovoliti tudi sosedsko pomoč in tako bi aktivno spodbudila samogradnjo: *“Za preproste stanovanjske hiše sprejmimo ločen zakon na nekaj straneh, ki graditelja odveže hranjenja kopice parazitov in dobaviteljev, ki so zlobirali sedanjo zakonodajo. Ponovno premislimo o razmerju med stanovanji, gozdovi in kmetijsko zemljo; nepozidanega je 96 odstotkov državnega ozemlja, morda pa lahko za gradnjo stanovanj vendarle namenimo še kakšen odstotek več, da cena pade?”* Najem lahko po njegovem mnenju naredimo privlačnejši tako, da najemodajalce in najemnike bolj zaščitimo: *“Z učinkovitimi deložacijami neplačnikov, s preprosto prijavo začasnega (ali stalnega bivališča), z boljšo zaščito zasebnosti, s poenostavljenim postopkom oddaje in tipsko pogodbo, z ukinitvijo davka od najema ...”* Z nelojalno državno konkurenco pa lahko pometemo tako, da napišemo nov “Jazbinškov zakon”, prodamo vsa državna stanovanja sedanjim najemnikom s popustom in

razpustimo vse stanovanjske sklade ter uvedemo stanovanjski dodatek. Štih še pojasnjuje, da velika večina stanovanj ni zgrajenih v skladu s trenutnimi standardi, ki veljajo za novogradnje, kar pa je izrazito nepravilno do mladih, ki v veliki meri nosijo te stroške.

Stanovanjska soseska Brdo (Foto: STA)

Nujna bi bila velika sprostitev zazidljivih parcel, pozidane je le 3,5 odstotka države

Štih opozarja tudi, da ima politika nesproščanja zazidljivih parcel, dokler obstoječe (ali degradirane) niso pozidane, za posledico to, da so vse najboljše že uporabljene (ker so ostale le slabe), da so preostale za mlade dražje, ker jih je manj; in ker ni davka na kopičenje ali degradacijo, lahko prodajalci "sedijo na njih". Če želimo nižje cene, je treba trg poplaviti s stanovanji in dovoliti graditeljem, da ustvarijo presežke. To pa je za naše centralne planerje, ki jim je vrhunska domislica stanovanjska zadruga in misel, da "bomo vse pozidali", bogokletno razmišljanje: *"V 2000 letih smo pozidali 3,5 odstotka države. Z vsemi cestami in železnicami vred. Mi preprosto nimamo potenciala vsega pozidati, povrh se zida tisto, kar se potrebuje, in mi potrebujemo le stanovanja za tiste nove generacije, ki ne ostanejo v družinskih lastniških nepremičninah."*

Foto: iStock

Stanovanjska kriza najbolj pereča v prestolnici: šerif Jankovič na elitnih lokacijah podarja stanovanja najšibkejšim, srednji sloj, ki to financira, pa si takšnih stanovanj ne more privoščiti

Ker je stanovanjska kriza najbolj pereča prav v Ljubljani, smo Štiha vprašali tudi za komentar glede prostorskega načrtovanja in stanovanjske politike v tem mestu pod vodstvom župana **Zorana Jankovića**. Štiha čudi, da župan Jankovič ni sposoben vzpostaviti razmer za normalno delovanje stanovanjskega trga: *“Zdi se, da ne on in ne njegovi svetovalci ne vedo, kako se zadeve lotiti. Model občinskega stanovanjskega sklada, ki ga iz leta v leto ponavljajo, ne deluje; drugih idej pa nimajo.”* Najbolj tragični dejstvi ljubljanske stanovanjske politike sta po njegovih besedah, da mesto in država socialna stanovanja na elitnih lokacijah v prestolnici podarja socialno šibkim, medtem ko si jih srednji sloj na isti lokaciji ne more privoščiti. Prav tako podjetja vabijo migrante, ne da bi bili dovolj odprta družba, da bi se lahko integrirali. Ker nimamo prostega trga, ampak pri nas vse temelji na vezah in poznanstvih, je še druga generacija migrantov, ki teh nimajo, socialno tako šibka, da je odvisna od državnih stanovanj: *“To prevaro migrantov lahko opazujete na razpisih MOL-a. Mislijo, da si bodo v Sloveniji ustvarili novo življenje. Potem pa si z realnimi dohodki in brez pomoči staršev in socialne mreže ne zmorejo kupiti niti pasje ute in pristanejo med najbolj upravičenimi prosilci za državna stanovanja.”*

Foto: STA

K visokim cenam so že pripomogli ukrepi, kot so minimalna plača, okoljske regulacije in uvoz migrantov, zdaj pa bi levičarji to reševali z omejitvami najemnin, kar je najučinkovitejši način uničenja mesta

K visokim stroškom nepremičnin veliko pripomorejo tudi stalna poviševanja minimalne plače, katere višina se vedno bolj približuje višini povprečne plače. Slednje se odraža v višjih stroških **gradbeništvu**, prav tako pa država ne pripomore k večji dostopnosti stanovanj z okoljskimi regulacijami ali pa uvažanjem migrantov. Štih te ukrepe označi za prilivanje bencina na ogenj, kot problem pa izpostavi tudi koncentracijo javnega sektorja v Ljubljani: *“Večji problem je, denimo, koncentracija javnega sektorja v Ljubljani. Če ne zmoremo zagotavljati kvalitetnih stanovanj niti sedanjim prebivalcem, kako bomo to počeli še za nove in še z višjimi in dražjimi standardi gradnje? Ali kdo verjame, da ta utopizem kam pelje?”*

Na takšno situacijo se številni odzivajo s pozivom k omejevanju najemnin. Štih glede tega postreže s citatom švedskega profesorja ekonomije, po prepričanju socialista, **Assarja Lindbecka**: *“Poleg bombardiranja je omejitev najemnin najučinkovitejši način uničenja mesta, ki ga poznamo.”* Za najemni trg je po Štihovih besedah ključno, da se z oddajo stanovanj ustvarja dobiček: *“Zakaj bi sicer to kdo počel? Prenehajmo sanjati socialistične sanje o njihovem administrativnem omejevanju in pričnimo raje vzpostavljati odprto, varno in predvidljivo okolje, kjer radikalni donosi ne bodo nujni za kompenzacijo tveganj in v katerem bo ustrezne donose možno ustvarjati kljub nižjim cenam stanovanj, ker bodo nižji tudi stroški gradnje.”*

Rok Krajnc

INFRASTRUKTURA / DRUGI TIR DIVAČA–KOPER

Tudi razpis Glinščica roma k revizijski komisiji

V konzorciju družb Markomark Nival, Nival Invest in Ekorel so vendarle zahtevali revizijo glede razveljavitve izbora izvajalca za gradnjo mostov in galerije Glinščica. V nadaljevanju navajamo, na katere argumente so se v svojem zahtevku opirli.

✂ Anja Hreščak

V konzorciju družb Markomark Nival, Nival Invest in Ekorel so vendarle vložili zahtevek za revizijo, četudi so o tem tik pred zdajci še kolebali. Prejem revizijskega zahtevka so tudi že potrdili v družbi 2TDK. »Naročnik bo zahtevek v predrevizijskem postopku preučil in po predhodnem preizkusu zahtevka sprejel odločitev v osmih delovnih dneh,« so dejali v 2TDK.

Spomnimo, omenjeni konzorcij je bil pripravljen mostova in galerijo čez dolino Glinščice – to je prvi izmed treh pričakovanih razpisov v sklopu megaprojekta drugega tira – zgraditi za 8,5 milijona evrov. Njegova ponudba je bila edina cenejša od 9,4 milijona evrov, kar je vrednost, ki jo za gradnjo teh objektov predvideva investicijski načrt, zato ga je družba 2TDK najprej izbrala za izvajalca. Konzorcij Kolektorja CPG, Rika in Pomgrada bi dela izvedel za 13,5 milijona evrov, podjetje Godina pa za 14,3 milijona evrov. Pozneje je 2TDK razveljavil svoj izbor gradbinca, ker so ugotovili, da naj bi izbrani konzorcij ponaredil svoje reference. Konkretno, podporni zid, ki so ga skupaj s podizvajalci gradili v Pesnici, naj ne bi bil dolg najmanj petdeset metrov in visok najmanj osem metrov. To v 2TDK trdijo na podlagi podatkov v dokumentu projekta izvedenih del.

Marko Glavinič in Aleksander Scha-

ra, direktor vodilnega partnerja konzorcija in predstavnik družb Markomark Nival, Nival Invest in Ekorel, sta povedala, da so v svojem zahtevku za revizijo podrobno navedli »dejstva in kršitve, ki jih je 2TDK storil pri sprejemu odločitve«.

Očitki v revizijskem zahtevku

Konkretno, v konzorciju družbi 2TDK očitajo, da njihova odločitev ni obrazložena, kar je v neskladju z zakonom o javnem naročanju in načelom transparentnosti. Družba 2TDK, trdijo, tudi ni z ničimer pojasnila »konkretne vsebine dodatnih preverjanj in tega, zakaj je ugotovila neustreznost reference«. Menijo, da je 2TDK ravnal v nasprotju z lastno razpisno dokumentacijo, saj bi moral, če je dvomil v verodostojnost reference, zahtevati njeno zamenjavo ali zamenjavo podizvajalca, ki ne izpolnjuje pogojev, česar ni storil. »Odločitev 2TDK, da referenca ni ustrezna, je neupravičena,« so sklenili.

V 2TDK medtem zatrjujejo nasprotno: »Strokovna komisija 2TDK je v okviru pregleda in ocenjevanja ponudbe družb Markomark Nival, Nival Invest in Ekorel pridobila neodvisno strokovno mnenje gradbene stroke, iz katerega izhaja, da je predložena referenčna izjava neustrezna.« Mimogrede, v konzorciju so v preteklosti pridobili precej izkušenj z vlaganjem revizij in gola statistika se nagiba njim v prid; od leta 2012 sta družbi Markomark Nival in Nival Invest po javno dostopnih podatkih vložili štirinajst revizijskih zahtevkov, od tega je državna revizijska komisija (Dkom) ugodila kar desetim.

Dokazila

V konzorciju še poudarjajo, da lahko vse svoje trditve v zvezi z izpolnjevanjem referenc dokažejo z navedbami v gradbenem dnevniku, ki sta ga podpisala

odgovorni nadzornik naročnika Metod Krajnc in odgovorni vodja del, dnevnik pa izkazuje višino podporne konstrukcije nad osem metrov.

»Metod Krajnc je poleg izvajalca prav tako podpisan v potrjeni končni situaciji, v kateri je izrecna izjava investitorja oziroma nadzornega organa, da so dela, izkazana v tej situaciji, resnična v navedenih količinah in da so vrste in količine del vnesene na podlagi podatkov iz gradbene knjige,« svoja dokazila navajajo v omenjenem konzorciju. »Razpolagamo pa tudi z mnenjem strokovnjaka gradbene stroke, sodnega cenilca, da je višina kamnito-betonskega zidu več kot osem metrov (natančneje 8,2 metra) v dolžini 51,11 metra. Tako torej ni nobene dvoma o izpolnjevanju zahtevane višine podporne konstrukcije. Družba 2TDK je nepravilno sklenila, da referenca ni ustrezna,« poudarjajo. Vso dokumentacijo so priložili zahtevi za revizijo.

Koliko časa bo trajalo odločanje?

Če bo Dkom zavrnil njihov zahtevek za revizijo, bo družba 2TDK v najkrajšem možnem času objavila nov razpis. Ni pa to nujno, saj lahko Dkom zahtevku ugodi in potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi sicer družba 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi bi bile ob višanju trenutnih cen v gradbeništvu verjetno nove ponudbe nekoliko dražje. V primeru objave novega razpisa bi verjetno družba 2TDK tudi omejila najvišjo vrednost še sprejemljivih ponudb, česar v prejšnjem razpisu ni storila.

V 2TDK bodo torej odgovorili v osmih delovnih dneh, nato bo o pritožbi presojal Dkom. Koliko časa bo trajal postopek, ni mogoče napovedati. Nezavezujoči zakonski rok je sicer petnajst dni, a Dkom lahko svoje odločanje podaljša. V povprečju Dkom odločitev sprejeme v roku dveh mesecev. x

V konzorciju družbi 2TDK očitajo, da njihova odločitev ni obrazložena, kar je v neskladju z zakonom o javnem naročanju in načelom transparentnosti.

10

ZAHTEVKOM je državna revizijska komisija (Dkom) ugodila.

14

REVIZIJSKIH ZAHTEVKOV sta od leta 2012 vložili družbi Markomark Nival in Nival Invest.

Tudi v družbi 2TDK, ki jo vodi Dušan Zorko (na fotografiji), so potrdili, da so prejeli zahtevek za revizijo. Nanj bodo odgovorili v zakonskem roku osmih delovnih dni, zatrjujejo. Bojan Velikonja DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

CESTE

Običaj zamud na ljubljanskih gradbiščih

Da bodo gradbinci letos skupaj s prenovno Trubarjeve ceste po 12 letih vnovič razrili del Prešernovega trga, je bilo precejšnje preseñenje, saj tega Mesna občina Ljubljana ob napovedih prenove Trubarjeve ni omenila niti z besedo. Na nesrečo prebivalcev, tistih, ki delajo v mestnem središču, in turistov, ki so morali »najlepše mesto na svetu« zapustiti brez lepe slike Prešernovega trga ali frančiškanske cerkve, gradbincem ni uspelo izpolnjevati rokov za dokončanje, ki jih je občina javno napovedovala.

Najprej so na občini dejali, da bosta KPL in Nigrad prenovno Prešernovega trga končala konec junija. Napoved se ni uresničila. Nato je bil predviden rok konec julija. Tudi takrat ni bil dokončan. Zdaj na občini obljublajo, da bo vsaj osrednji del trga nared do konca avgusta. Tudi prenova Litijske ceste zamuja. Prvotni rok za dokončanje je bil konec junija, ki ga je občina nato podaljšala do konca tega meseca.

Prešernov trg in Litijska cesta nista osamljena primera, ko je prišlo zaradi takšnih ali drugačnih razlogov do zamude pri izvedbi. Pregled objavljenih aneksov h gradbenim pogodbam pokaže, da je do zamud prišlo tudi pri prenovi Erjavčeve ceste in Ulice Josipine Turnograjske ter pri urejanju Šmartinske in Bratislavske ceste v BTC. Če pobrskamo še nazaj, naj-

demo še druge projekte, ki so terjali daljše roke od predvidenih. Takšne anekse je občina sklenila na primer za prenovno Drenikove ulice, za ureditev Ulice borcev za severno mejo in grbin na Melikovi ulici, zamude so bile tudi pri gradnji stopnišča na Stolbo, pri ureditvi parkirišča na Povšetovi, pri prenovi Gosposvetske ceste, Dalmatinove ulice in dela Slovenske ceste ...

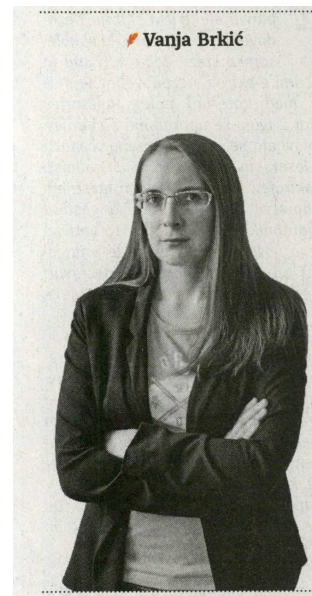
Alibijev za podaljšanje roka ne manjka. Včasih je krivec vreme. Včasih se gradbene družbe izgovarjajo na arheologe, češ da so si ti vzeli preveč časa za izkopavanja. Včasih na terenu naletijo na nepredvidene komplikacije, ki ne samo podaljšajo trajanje del, temveč tudi terjajo več denarja. **Gradbeništvo** vsekakor ni panoga, kjer bi bilo mogoče do potankosti vnaprej vse predvideti, zato razumljivo lahko pride do zamud pri gradnji in višjih stroškov. A po drugi strani so določene okoliščine do neke mere predvidljive. Da je vreme spomladi lahko muhasto, pozimi pa lahko zapade veliko snega in temperature zdrknejo krepko pod ničlo, je vendarle mogoče upoštevati pri zastavljanju terminskih rokov.

Če veliko projektov izvajalci ne dokončajo v pogodbeno določenem roku, bi občinska uprava morala temeljito preveriti, zakaj je tako. So razlogi za podaljšanje roka, ki jih navajajo gradbinci, sploh upravičeni? Je morebiti občina kot naročnica roke zastavila nerealno? So projekti pomanjkljivo pripravljene in zato prihaja do nepotreb-

nih zapletov? Preveriti je tudi treba, ali gradbene družbe zagotovijo primerno gradbeno mehanizacijo in zadostno število delavcev, da lahko ti kakovostno opravijo svoje delo, ne pa da morajo pri 35 stopinjah Celzija ves dan garati kot sužnji.

Župan Jankovič je v preteklosti ob slavnostnih odprtjih poudaril, ko je bil kakšen projekt končan pred rokom, in pohvalil gradbince. Dobra in hitra izvedba si dejansko zasluži pohvalo. Po drugi strani občina samoiniciativno ne daje ažurnih informacij, ko pride do zamud. Najmanj, kar lahko stori za svoje prebivalce, je, da jim pravočasno in transparentno ponudi informacije, kateri projekti ne bodo končani pravočasno, kaj je vzrok za zamude in za koliko časa je izvajalcem podaljšala rok za dokončanje. Prav tako bi morala resno jemati pritožbe prebivalcev, ko opozarjajo, da kakšno gradbišče videvajo skoraj prazno, saj bo le tako utrjevala zaupanje občanov, da kot dober gospodar nadzira delo svojih izvajalcev. Če se bo brez ustreznih dokazil pregovarjala, da ni res, kar opažajo, bo v občanih zgolj krepila prepričanje, da mesto gradbincem krije hrbet na njihov rovaš. x

Če veliko projektov izvajalci ne dokončajo v pogodbeno določenem roku, bi občinska uprava morala temeljito preveriti, zakaj je tako.

Kdo vam lahko pomaga graditi hišo ali pleskati stanovanje?

Bratrance in sestrične odpadejo – to ni več brezplačna sorodstvena pomoč pri gradnji hiše; kako pa je z drugimi obrtniki?

TANJA SMREKAR
tanja.smrekar@finance.si

Ta teden je precej prahu dvignila zgodba o prekrivanju strehe na Dolenjskem. Bratranec je pomagal prekrivati streho in zato od finančne uprave dobil tisoč evrov kazni.

Spomnimo: finančni policisti, uniformirani (in k uniformi sodi tudi pištola), naj bi iz kombija opazili delo na strehi in ugotovili, da je prijatelj, ki pomaga prekrivati streho, sorodnik šele v četrtem kolenu in zato njegova pomoč ne sodi pod dovoljeno brezplačno sorodstveno pomoč.

Takšen je pač zakon o preprečevanju dela na črno. Če ste bratranec ali prijatelj, tudi če delate brezplačno, pa niste nikjer registrirani ali kakorkoli zavedeni (zavarovani za kratkotrajno delo, denimo), boste (lahko) oglobljeni, ker finančnim inšpektorjem to omogoča zakonodaja.

Ali je torej delo zastoj prepovedano? Na primer, če nekdo dela zastoj na gradbišču, pleska stanovanje, kako dokaže Fursu, da ne bi smel biti kaznovan, da ni delal na črno, ali je tudi takšno delo prepovedano?

ZPDZC-1 oziroma zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno določa, da je za vsako delo, ki se opravlja, potrebna ustrezna pravna podlaga, pojasnjujejo na Fursu: »Določene pa so tudi izjeme, ko ob izpolnjevanju predpisanih pogojev ne gre za delo ali zaposlovanje na črno. Pri nekaterih izmed teh del (kot sta tudi sorodstvena in sosedska pomoč) je med drugim predpisan pogoj, da se opravljajo brezplačno. V primerih, ki v zakonu niso določeni kot izjeme, pa v nadzoru ne ugotavljamo odplačnega ali neodplačnega razmerja – pomembno je, da je delo ustrezno registrirano ali priglašeno oziroma v primeru zaposlovanja, da je sklenjena ustrezna pogodba in da je posameznik ustrezno prijav-

ljen v obvezna socialna zavarovanja.« Torej nekdo lahko pokriva streho brezplačno, a če ni bližnji sorodnik ali sosed, mora delo priglasiti. Razen seveda, če gre za nujna dela, humanitarno pomoč, tudi osebno dopolnilno delo (ki pa mora biti registrirano) ni delo na črno.

Ali vam pri delu na strehi lahko pomaga bratranec ali Furs tu že sumi na delo na črno?

Ne, bratranec ali sestrična vam ne moreta pomagati. Za sorodstveno pomoč se šteje brezplačno opravljanje del in storitev, kadar jih posameznik opravlja za zakonca ali osebo, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, partnerja v registrirani istospolni skupnosti ali za osebe, s katerimi je v sorodstvu v ravni črti ali stranski črti do vštete tretjega kolena ter v sorodstvu po svaštvo do vštete drugega kolena.

Kateri so omenjeni sorodniki?

- V ravni črti so: starši-otrok (prvo koleno), stari starši-vnuk/vnukinja (drugo koleno), prastari starši-pravnuk/pravnukinja (tretje koleno),
- v stranski črti so: bratje, sestre (drugo koleno), teta/stric-nečak/nečakinja (tretje koleno),
- tast/tašča-zet/snaha sta v svaštvo (razmerje enega zakonca do sorodnikov drugega zakonca) v ravni črti, in sicer prvo koleno. Sem sodi tudi očim/mačeha-pastorek/pastorka;
- svaštvo v stranski črti, drugo koleno, pa sta svak in svakinja.

Kaj pa sosed, vam lahko pomaga?

Da, če denimo sam ni registriran krovec in ne opravlja del pri vas na strehi, poenostavljeno rečeno. Če je krovec in opravlja dela pri vas, mora imeti za posel dokazila, mora delo priglasiti, pa tudi če - karikiramo - dela za en evro. V tem primeru bo sicer verjetno tudi uveden nadzor.

Torej lahko sosed kot fizična oseba so-

sedu kot fizični osebi brezplačno pomaga pri vseh opravilih, a delo ne sme biti vezano na dejavnost, ki jo ima sosed registrirano kot pridobitno dejavnost.

In kateri sosedje lahko pomagajo? Tisti, med katerimi »obstaja določena bližina v smislu prebivanja«, piše v zakonu. Odločitev je v rokah Fursa, kjer pojasnjujejo: »Sosedska pomoč med sosedi posamezniki je dovoljena, kadar med njimi obstaja določena bližina v smislu prebivanja, kar pomeni, da morata biti soseda glede na registrirano stalno oziroma začasno prebivališče. Torej sosed lahko pomaga sosedu pri gradnji nove hiše, ki jo sicer sosed gradi izven svojega sedanjega prebivališča, če sta soseda glede njegovega sedanjega prebivališča.«

Glede določanja bližine med sosedi v smislu prebivanja pa je treba presojati od primera do primera. Presoja o tem je v veliki meri odvisna tudi od tega, za kakšno področje oziroma vrsto naselja gre, ali gre za urbano ali ruralno naselje, pravijo na Fursu: »V strnjenih blokovskih naseljih je lahko sosedska pomoč, če soseda živita v istem bloku, pojem iste ulice pa je lahko že tako širok, da v vseh primerih težko govorimo o sosedih (denimo, če damo samo primer vpadnic v mesto, tu ne gre le za zelo velike razdalje, ampak so ulice, ki se raztezajo tudi v več naseljih). Po drugi strani pa je na ruralnem območju treba presojati drugače, razdalje med sosedi so povsem drugačne kot v urbanih naseljih. Sosedska pomoč se v določenih primerih lahko upošteva tudi, če prebivalca nista iz iste vasi, vendar pa iz njune bližine ali lokacije izhaja, da gre za sosedsko pomoč, poseben primer so samotne hribovske kmetije, pa še bi lahko naštevali.«

Spet je drugače, če denimo v bloku vaš sosed pomaga pri polaganju ploščic. Če bo to storil za enega (in ni registriran keramičar), bi s tem moralo biti načeloma vse v redu. Če pa bo to storil kar vsem ali več sta-

novalcem v bloku, bo Furs hitro napisal globo za delo na črno, ugotavljal dohodek in sosedu, ki ima delo praktično po celem bloku, »začopatil«. Verjetno takšen res ni delal zastoj.

Kaj pa bližnji prijatelji? Če mi ti denimo pri delu po hiši pomagajo brezplačno, ali so kaznovani?

Prijateljske pomoči zakon ne pozna, pravijo na Fursu.

PRIMERI

Kaj se zgodi, če pri delu na hiši pomaga stric lastnika, hkrati pa na gradbišču delajo tudi običajni delavci, imajo tudi delovodjo? Ali tudi v tem primeru lahko dela stric in ne gre za delo na črno?

Furs odgovarja: »Če na gradbišču z delovodjem delajo delavci, predpostavljamo, da se dela opravljajo v okviru dejavnosti, ki mora biti ustrezno registrirana (firma oziroma espe). Sorodstvena pomoč v tem primeru ni možna, saj se ta lahko opravlja le med fizičnimi osebami.«

Kaj pa, če je denimo mož pleskar in svoji ženi v njenem drugem stanovanju pleska? Je to delo na črno, glede na to, da ima mož registrirano dejavnost?

Ne. Pri sorodnikih je malo drugače kot pri sosedih. Mož seveda lahko ženi prepleška stanovanje, pravijo na Fursu in dodajajo: »Odločamo sicer od primera do primera.«

Verjetno bi bilo drugače, če bi imela žena hotel in bi mož pleskal tega. Tukaj bi namreč že pomagal pri ženini dejavnosti in ne bi šlo za razmerje v smislu pleskarske pomoči med dvema običajnim fizičnim osebama.

KAM LAHKO VSTOPIJO MOBILNE ENOTE

Ali so na Fursu oziroma njihove mobilne enote te dni na terenu glede odkrivanja zaposlovanja na črno kaj bolj aktivne?

Ne, nadzori dela in zaposlovanja na črno se opravljajo skozi vse leto v skladu z letnim načrtom, odgovarjajo s Fursu.

Kdaj imajo mobilne enote Fursa dostop do gradbišča in preverjanja, ali gre za delo na črno - ali tudi, če gre za čisto zasebno gradnjo in nimajo soglasja lastnika?

V vsakem primeru, ko se opravlja neko delo, lahko inšpektor opravi nadzor z upoštevanjem zakonskih omejitev. V nadzoru se ugotavlja dejansko stanje in glede na naravo dela, razmerje do naročnika dela, status osebe, ki delo ali dejavnost opravlja, obseg dela in druge okoliščine. Na podlagi vsega zbranega se ugotovi, kakšno pravno podlago bi morala oseba imeti za konkretno delo, ki ga opravlja, pravijo na Fursu. Torej, če se na zemljišču opravlja neka registrirana dejavnost, imajo mobilne enote načeloma dostop brez težav.

Finančna uprava ima pooblastilo, da lahko vstopi na vsa zemljišča ter v vse objekte in poslovne prostore, ki se uporabljajo za opravljanje poslovne dejavnosti ali pridobivanje dohodkov, pri čemer se za poslovne prostore štejejo tudi stanovanjski prostori, ki jih je zavezanec določil kot svoj sedež oziroma kot lokacijo, na kateri opravlja dejavnost. V nasprotnem primeru pa za vstop v stanovanje potrebujejo soglasje lastnika ali pa odredbo sodišča. To menda dobijo precej hitro, tudi v kakšnem dnevu.

Kaj pa se zgodi, če mobilne enote opazijo neregistrirano gradbišče? Če denimo ob zasebni hiši, kjer ni nobene registrirane dejavnosti, očitno opravljajo gradbena dela?

Predstavniki Fursa pozvonijo, se predstavijo in lastnika hiše vprašajo, ali lahko vstopijo. Če jim tega ne dovoli, prosijo, naj pridejo na vhod ljudje, ki delajo, saj preverjajo delo na črno. Kot pravijo na Fursu, težav do zdaj še ni bilo.

Kaj pa, če bi se delavci in lastnik upirali? V tem primeru bi jih počakali na javni površini in ukrepali, ko bi delavci prišli na cesto. V skraj-

nem primeru bi na pomoč poklicali policijo.

FRIZERJI IN TRGATVE

Kaj pa druga dela? Lahko frizerka zastoj ostriže mamu?

Da, a doma. V salonu ne.

Kaj pa prihajajoče trgatve? Grem lahko na »bandimo« k prijatelju?

Da. Za delo ali zaposlovanje na črno tudi ne šteje brezplačna pomoč na kmetijah, planinah in skupnih pašnikih ob sezonskih konicah.

NADZORI IN GLOBE

Koliko kršitev so odkrili na Fursu in katere so najpogostejše?

Leta 2018 je bilo opravljenih skupaj 12.754 nadzorov po ZPDZC-1, od tega 10.087 nadzorov na področju zaposlovanja na črno, 2.667 nadzorov na področju dela na črno, od tega 390 nadzorov v okviru nedovoljenega oglaševanja. Izvedenih je bilo 3.135 prekrškovnih postopkov, v katerih je bilo izrečenih za 5.957.900 evrov glob.

V prvi polovici leta 2019 je bilo na področju dela in zaposlovanja na črno opravljenih več kot 5.700 nadzorov. V istem obdobju je bilo izvedenih 1.423 prekrškovnih postopkov, v katerih je bilo izrečenih glob v skupni višini 3.120.420 evrov in 202 opomina.

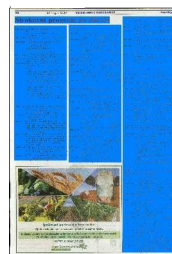
Kakšne so kazni?

Pri nadzorih dela na črno je najpogostejše ugotovljena nepravilnost, ko posameznik opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali nima priglašene dela. Predpisana globa je od tisoč do sedem tisoč evrov.

Posameznik pa lahko tudi zaposluje na črno, to je, kadar v svojem imenu in za svoj račun zaposli posameznika, ki zanj opravlja delo na črno. V tem primeru bi bil posameznik sankcioniran z globo od tisoč do pet tisoč evrov.

Strokovni program po dnevih

VSAK DAN:

- 09.00–10.00** (od nedelje do četrтка) hala A, razstavni prostor MKGP
Klepnet ministrice z obiskovalci, ob kavi in dobrotah kmetijskih šol
- 09.00–18.00** *maneža*: Brezplačno jahanje za otroke in vožnja z dvovprego
- 09.00–18.00** *vzorčni nasadi*: Vodeni ogledi po sejemskih vrtovih:
– vrt Biotehniške šole Rakičan
– vrt Zeleni dragulji narave
– permakulturno-biodinamični vrt
– slamnata hiška
– vodenje po sejemski gozdni učni poti
- 09.00–18.00** *hala B, razstavni prostor Semenarne Ljubljana*: Strokovno svetovanje kmetijskih svetovalcev
- 09.00–18.00** *vzorčni nasad N2, razstavni prostor Semenarne Ljubljana*: Svetovanja iz področja vrtnarjenja
- 09.00–18.00** *vzorčni nasad N1, razstavni prostor Zavoda za gozdove Slovenije in Gozdarskega inštituta Slovenije (brnarica)*
– Obeležba 25 let javne gozdarske službe v samostojni Sloveniji (informacijski servis, digitalizacija, povezava med sonaravnim gospodarjenjem z gozdovi, bioekonomijo in krožnim gospodarstvom)
– Tematska predstavitev: Sodelujemo z gozdom, v dobro narave in ljudi (največji dosežki in dobre prakse v 25 letih delovanja javne gozdarske službe)
– Gozdna pedagogika in Gozd eksperimentov (učne aktivnosti za mlade in manj mlade obiskovalce sejma – spoznavanje skrivnosti gozda)
– Vodenje po dendrološkem parku na sejmišču (spoznavanje drevesnih vrst, predstavitev njihovih posebnosti in vloge v podnebno spremenljivem okolju)

VEČ DNI:

- 10.00–11.00 in 15.00–16.00** (vsak dan od sobote do srede) hala A, razstavni prostor Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: Predstavitev rešitev in projektov s področja digitalizacije in novih tehnologij
- 12.00–15.00** (vsak dan od sobote do srede) hala A, razstavni prostor Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: Degustacija ribjih jedi
- sobota 11.30–12.30, 17.00–18.00, nedelja 10.00–11.00** (vodenje teličkov), **12.00–13.30, ponedeljek 10.00–12.30, 13.00–14.30, 14.30–16.00, 17.00–18.00, torek 9.00–10.00, 14.30–16.00, sreda 10.00–12.00, 16.00–17.00, četrtek 10.00–11.00, 13.00–14.00** *maneža*: Revije govedi in prikazi volovske vprege
- sobota 12.30–13.30, nedelja 13.30–14.30, ponedeljek 16.00–17.00, torek 10.00–11.00** (ljutomerski kasač), **11.00–12.00, 13.00–14.00** (preskakovanje zaprek), **16.00–17.00, sreda 12.00–13.00, 17.00–18.00, četrtek 10.00–11.00, 11.00–12.00, 15.00–16.00** *maneža*: Revije konjev in predstavitve konjenišva
- nedelja 14.00, 16.00, ponedeljek 12.00, 14.00, 16.00 torek 13.00, 14.00, sreda 14.00, 16.00, četrtek 14.00, 16.00** *Vinski hram*: Vodene pokušnje vin in pokušnje vin v družbi Vinske kraljice Slovenije 2019
- 11.30 in 13.30** (vsak dan od ponedeljka do srede) *demonstracijski prostor Zavoda za gozdove Slovenije*: Demonstracija varnega dela z motorno žago

SOBOTA, 24. AVGUSTA 2019**dan mladih kmetov / dan oračev**

- 09.00–18.00** *hala B, razstavni prostor ČZD Kmečki glas:* Predstavitve nove knjige EKOLOŠKO KMETIJSTVO, Poljščine in travinje s prodajo po znižani, sejemski ceni
- 09.00–18.00** *hala C, Agrina kuhinja:* Pripravljanje jedi iz ajde in ovsu in predstavitev nove, dopolnjene dvojezične knjige AJDA / BUCKWHEAT (2018) ter dvojezične knjige OVES / OATS (maj 2019), ki bo naprodaj po 20-odstotno znižani, sejemski ceni
- 10.00** *maneža:* Otvoritev 57. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA
- 10.00–13.00** *dvorana 4:* Šahovski turnir za mlade za pokal Pomurskega sejma
- 13.30–14.00** *maneža:* Plesanje maskot razstavljalcev
- 14.00–15.30** *maneža:* Tekmovanje v plesanju polke (ČZD Kmečki glas, TV IDEA – Kanal 10 in Pomurski sejem)
- 14.30–16.00** *dvorana 5:* Okrogla miza Ekoci – Eko civilne iniciative Slovenije: Ali lahko ima lepo oblečen kmet večji ugled
- 15.00–16.30** *dvorana 1:* Posvet MKGP: Znanost v praksi
- 16.00** *maneža:* Razglasitev rezultatov in podelitev pokalov regijskega tekmovanja oračev za pokal Pomurskega sejma
- 18.00–24.00** *Gornja Radgona, Trg svobode v središču mesta:* Radgonska noč

NEDELJA, 25. AVGUSTA 2019**dan čebelarjev / gozdarjev in gozda / podeželske mladine / kmetijske tehnike / rejcev avtohtonih pasem živali**

- 09.00–18.00** *priređitveni prostor pred upravo sejma:* Tržnica mladih kmetov v organizaciji Zveze slovenske podeželske mladine
- 09.00–18.00** *hala B, razstavni prostor ČZD Kmečki glas:* Predstavitve nove knjige EKOLOŠKO KMETIJSTVO, Poljščine in travinje s prodajo po znižani, sejemski ceni
- 10.00–11.00** *dvorana 1:* Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj ocenjevanja medu z mednarodno udeležbo
- 10.00–11.30** *dvorana 5:* Posvet Zveze slovenske podeželske mladine in Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Katedre za biosistemsko inženirstvo: Od preciznega k pametnemu kmetijstvu (11.10-11.30 Demonstracija na vzorčnih površinah)
- 10.00** *demonstracijski prostor:* 21. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov Zavoda za gozdove Slovenije
- 10.00–11.00** *maneža:* Vodenje teličkov
- 11.00–12.00** *dvorana 4:* Posvet MKGP: Skupna kmetijska politika po letu 2021
- 11.00–12.00** *hala A, razstavni prostor MKGP:* Okrogla miza: Kako skrbimo za gozdove – s katerimi izzivi se soočamo?
- 11.15–13.00** *dvorana 2:* Strokovna razprava Čebelarstva zveza Slovenije, Javne svetovalne službe v čebelarstvu: Sodobne tehnologije kot pomoč čebelarju
- 12.00–13.30** *dvorana 1:* Predavanje Zveze lastnikov gozdov Slovenije: Problem vožnje v naravnem okolju
- 14.00–15.30** *dvorana 2:* Posvet Zavoda za gozdove Slovenije v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije: Javna gozdarska služba jutri?
- 14.00–15.00** *hala A, razstavni prostor MKGP:* Okrogla miza: Vzpodbujanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah – učinkoviti ukrepi
- 14.00–15.30** *dvorana 5:* Strokovna razprava Uscom d.o.o., Tehnološko napredne rešitve: Digitalizacija v kmetijstvu – proces prehoda in prednosti uporabe tehnološko na-

- prednih rešitev Sledat za kmetije
- 14.00** *hipodrom Ljutomer: Velike kasaške dirke za nagrado Pomurskega sejma*
- 15.00-16.00** *dvorana 1: Odprta razprava Kmetijskega inštituta Slovenije, Slovenske čebelarke akademije: Slovenska čebelarstva akademija - domače znanje na zemljevidu sveta*
- 15.00-16.00** *dvorana 3: Konstitutivna seja Sveta za hribovske kmetije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS*
- 15.00-16.00** *maneža: FENDT tekmovanje v vlečenju vrvi za najmočnejše slovenske fante, organizacija Pomurski sejem in Interexport, medijski pokrovitelj ČZD Kmečki glas*
- 16.00-17.00** *dvorana 2: Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj 39. mednarodnega ocenjevanja kmetijske mehanizacije in opreme*
- 17.00** *maneža: Podelitev priznanj in nagrad 21. državnega sekaškega tekmovanja lastnikov gozdov*

PONEDELJEK, 26. AVGUSTA 2019**dan govedorejcev / živilcev / gastronomije / veterinarjev**

- 09.00-11.00** *dvorana 4: Zaključna delavnica Zveze slovenske podeželske mladine: opolnoMOCEN KMET*
- 09.30-10.30** *dvorana 2: Posvet KGZS: Certificiranje senenega mesa*
- 10.00-13.00** *dvorana 1: Veterinarski posvet MKGP, Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Veterinarske zbornice in Veterinarske fakultete*
- 10.00-11.00** *dvorana 3: Posvet MKGP: Pomen poznavanja in zaznavanja različnih označb na živilih za potrošnike*
- 10.00-14.00** *dvorana 5: Delavnica Razvojne agencije Sinergija: Naravna gradnja in bivanje z lesom*
- 11.00-13.00** *dvorana 2: Strokovni posvet MKGP, Delovna skupina Slovenija - Evropska regija gastronomije 2021: Slovensko kmetijstvo in gastronomija*
- 11.00-12.00** *hala A, razstavni prostor MKGP: Okrogla miza: Pravica potrošnikov do varne, kakovostne hrane, do informacij o živilih in možnosti izbire*
- 12.00-14.00** *dvorana 4: Posvet Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji in MKGP: Raba satelitskih posnetkov v kmetijstvu - priložnosti in spremembe*
- 13.00-14.30** *dvorana 2: Okrogla miza MKGP in Javne agencije RS za varstvo konkurence: Neupoštevane prakse v verigi preskrbe s hrano v luči izvajanja Zakona o kmetijstvu*
- 13.00-14.30** *maneža: Podelitev priznanj govedorejcem*
- 14.00-15.00** *hala A, razstavni prostor MKGP: Okrogla miza: Trženje ekoloških živil in izzivi za sistemsko izboljšanje prehrane v javnih zavodih*
- 14.30-16.00** *maneža: Delavnica Zveze slovenske podeželske mladine: »neVARNO z rejnimi živalmi« - prikaz varnega rokovanja z živino*
- 15.00** *dvorana 1: Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj mednarodnih ocenjevanj v okviru 57. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA:*
- 23. mednarodnega ocenjevanja sadnih sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod
  - 33. mednarodnega ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov
  - 40. mednarodnega ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov
- 15.00** *dvorana 4 (Lovski dom): Okrogla miza ČZD Kmečki glas: Ekološko kmetijstvo v teoriji in praksi*
- 17.00** *Zdraviliški park Radenci: 10. Salon Traminec*

TOREK, 27. AVGUSTA 2019**dan Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije / turističnih kmetij / vinogradnikov in vinarjev / konjerejcev / ljutomerskega kasača / sadjarjev / sommelierjev / Madžarske**

- 09.30–10.30** *dvorana 2:* Posvet Vinske družbe Slovenije d.o.o.: Kaj v vinarskem sektorju imamo in česa še nimamo?
- 09.30–11.00** *dvorana 4:* Posvet Mednarodnega združenja rejcev bosanskih planinskih konj
- 09.30–11.00** *dvorana 5:* Madžarsko-slovenski poslovni forum CED, Omrežja za razvoj gospodarstva Srednje Evrope, ne-profitne d.o.o.: Inteligentne odločitve v agronomiji
- 10.00–13.00** *dvorana 1:* Srečanje ob dnevu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, podelitev priznanj »S kmetije za vas«
- 10.30–11.30** *Vinski hram:* Srečanje Evropskega reda vitezov vina, Konzulata za Slovenijo
- 11.00–14.00** *dvorana 2:* Za javnost odprta seja Odbora Državnega zbora RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s točko Digitalizacija v kmetijstvu – pametne rešitve za kmetijstvo prihodnosti
- 11.00–16.00** *dvorana 5:* Mednarodno kooperacijsko srečanje ME-ET4BUSINESS AGRA 2019
- 11.00–12.00** *hala A, razstavni prostor MKGP:* Okrogla miza: Kako povezati gostinstvo, gastronomijo, turizem in kmetijstvo – priložnosti in rešitve
- 11.30–14.00** *dvorana 4:* Sadjarski posvet Gospodarske zbornice Slovenije, Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, Sekcije za sadjarstvo
- 11.30–12.30** *Vinski hram:* Srečanje sommelierjev in vodena pokušnja tramincev iz ocenjevanja International Tramin Challenge
- 14.00–15.00** *hala A, razstavni prostor MKGP:* Okrogla miza: Vloga in pomen žensk na podeželju – izzivi v prihodnje
- 14.30–16.00** *dvorana 2:* Posvet kmečkih žena Zveze kmetič Slovenije: Vključevanje v organizirano delovanje
- 15.00–16.30** *dvorana 1:* Svečana razglasitev rezultatov in podelitev medalj 45. odprtega državnega ocenjevanja vin in 9. odprtega državnega ocenjevanja BIO vin VINO Slovenija Gornja Radgona

SREDA, 28. AVGUSTA 2019**dan slovenskih zadrušnikov / prašičerejcev / rejcev drobnice / kmetijsko-živilskega šolstva / zamejskih slovencev / Eko civilne iniciative Ekoci**

- 09.30–10.00** *dvorana 3:* Predstavitev poslanstva Fundacije – Ustanove dr. Antona Trstenjaka in predstavitev aktualnih razpisov sofinanciranja namenjenih razvoju prostora med Muro in Dravo
- 10.00–13.00** *dvorana 1:* Podelitev priznanj Zadružne zveze Slovenije
- 10.00–11.00** *dvorana 2:* Posvet MKGP: Izboljšanje položajev kmetov v verigah vrednosti
- 10.00–11.15** *dvorana 3:* Okrogla miza Fundacije – Ustanova dr. Antona Trstenjaka v sodelovanju z Ustanovo dr. Šiftarjeva fundacija: Elektrarne na Muri – pro et contra
- 10.00–12.30** *dvorana 5:* Okrogla miza KGZS v sodelovanju s Slovensko zvezo prašičerejcev ob dnevu prašičerejcev s podelitvijo priznanj najboljšim rejcam
- 11.00–13.00** *dvorana 4:* Pogovor Zveze društev rejcev drobnice Slovenije in revije Drobnica, Kmetijska založba, ob dnevu rejcev drobnice (Organiziran odkup drobnice, Vstop sektorja drobnice v shemo Izbrana kakovost)
- 11.00–12.00** *hala A, razstavni prostor MKGP:* Okrogla miza: 100 let Univerze v Ljubljani – njena vloga izobraževanja in prenosa znanja v slovensko agroživilstvo
- 11.30–13.00** *dvorana 2:* Posvet KGZS, Zavod Maribor: Hrana, vo-

- da in energija v luči podnebnih sprememb
- 12.00–15.00** *dvorana 3: Srečanje partnerjev SRIP HRANA (Gospodarska zbornica Slovenije, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij)*
- 13.00–14.30** *dvorana 1: Posvet Lek veterina v sodelovanju s Perutninsko zadrugo Ptuj: Spodbujanje zdrave reje piščancev*
- 13.30–15.30** *dvorana 2: Ekosocialni forum, Center alternativne in avtonomne produkcije, Zveza slovenske podeželske mladine, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Združna zveza Slovenije in International Cooperative Alliance: Mladi v Sloveniji razvijajo združno podjetništvo – okrogla miza o primerih dobrih praks*
- 13.30–16.30** *dvorana 4: Srečanje rejcev krškopoljskih prašičev: Krškopoljski prašič prva izbira gosta v gostilni (Društvo rejcev krškopoljskih prašičev in KGZS-Zavod Novo mesto)*
- 13.30–15.00** *dvorana 4: Okrogla miza Sindikata kmetov Slovenije: Slovensko zemljo slovenskim družinskim kmetijam*
- 14.00–14.30** *maneža: Predstavitve pasem ovc in koz, ki jih redimo v Sloveniji, s strokovnim komentarjem (Zveza društev rejcev drobnice Slovenije)*
- 14.00–15.00** *hala A, razstavni prostor MKGP: Okrogla miza: Možnosti skupnega delovanja različnih resorjev na razvoj slovenskega podeželja*
- 14.30–15.00** *maneža: Prikaz striženja ovc in rokovanja z drobnico*
- 15.00–16.30** *dvorana 1: Posvet Ekoci – Eko civilne iniciative Slovenije, Posestva Vidov brejg in Pomurskega sejma: Zdravljenje z naravo – priložnost za večji prihodek na kmetiji in zdravstveni turizem*
- 15.00–15.30** *maneža: Podelitev priznanj MKGP za najboljše reje drobnice v letu 2019*
- 15.30–16.00** *maneža: Predstavitve pastirskih psov slovenske avtohtone pasme kraški ovčar in podelitev priznanj lastnikom*

ČETRTEK, 29. AVGUSTA 2019

dan avstrijske Štajerske / ekološkega kmetijstva / pridelovalcev zelenjave / semenarjev / sejmskih vrtov / traktorjev Steyr

- 09.00–18.00** *hala B, razstavni prostor ČZD Kmečki glas: Predstavitve nove knjige EKOLOŠKO KMETIJSTVO, Poljščine in travinje s prodajo po znižani, sejmski ceni*
- 10.00–12.00** *dvorana 2: Posvet ekoloških kmetov v organizaciji Amarant, ekološke semenske pridelava Fanči Perdih s.p., Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije in Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze Maribor: Biodiverziteta kulturnih rastlin in novi poslovni izzivi v ekološki pridelavi, Slovenska pridelava ekoloških semen, Svilogojstvo in morikultura, demonstracijska predstavitve reje sviloprejk*
- 10.00–13.00** *dvorana 1: Posvet GZS, Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij o javnem naročanju in aktualnih prehranskih temah*
- 13.00** *zunanj prostor pred upravo sejma: 10. srečanje starodobnih traktorjev Steyr*
- 14.00** *dvorana 5: Srečanje ob 51. dnevu avstrijske Štajerske – srečanje regij Slovenske Gorice in jugovzhodne avstrijske Štajerske*

Več informacij: mag. Vesna Dajčman, 02/564 2118, vesna@pomurski-sejem.si

Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa.

Drugi tir Divača–Koper: Z novim razpisom višje cene, a manjša tveganja

dnevnik.si/1042895743/posel/novice/drugi-tir-divacakoper-z-novim-razpisom-visje-cene-a-manjsa-tveganja

V 2TDK si prizadevajo, da bi razpis izbora izvajalca za gradnjo mostov in galerije čez dolino Glinščica ponovili. Ni pa to nujno, saj lahko državna revizijska komisija, če bo zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. (Foto: Bojan Velikonja)

Včeraj je bil zadnji dan za vložitev pritožb na odločitev družbe 2TDK o razveljavitvi izbora izvajalca za gradnjo mostov in galerije čez dolino Glinščica. **Marko Glavinič**, direktor vodilnega partnerja konzorcija družb MarkoMark Nival, Nival invest in Ekorel, ki ga je družba 2TDK na razpisu najprej izbrala, a kasneje odločitev razveljavila, je povedal, da so plačali takso za vložitev revizijskega zahtevka, a so se o vložitvi revizije ob zaključku *Dnevnikove* redakcije vendarle še odločali. **Aleksander Schara**, predstavnik omenjenega konzorcija, je pred dnevi za *Reportem* povedal, da bodo revizijo zanesljivo vložili, včeraj pa je bil nedosegljiv. Več bo znanega danes.

Kateri dokument je verodostojen?

Spomnimo, omenjeni konzorcij je bil pripravljen mostova in galerijo čez dolino Glinščice zgraditi za 8,5 milijona evrov. Njegova ponudba je bila edina cenejša od 9,4 milijona evrov, to pa je vrednost, ki jo za gradnjo teh objektov predvideva investicijski načrt, zato ga je družba 2TDK najprej izbrala za izvajalca. Konzorcij Kolektorja CPG, Rika in Pomgrada bi dela izvedel za 13,5 milijona evrov, podjetje Godina pa za 14,3 milijona evrov. Pozneje je 2TDK razveljavil svoj izbor gradbinca, ker so ugotovili, da naj bi izbrani konzorcij ponaredil svoje reference. Konkretno, podporni zid, ki so ga skupaj s podizvajalci gradili v

Pesnici, naj ne bi bil dolg najmanj petdeset in visok najmanj osem metrov. »Strokovna komisija 2TDK je v okviru pregleda in ocenjevanja ponudbe družb Markomark Nival, Nival Invest in Ekorel pridobila neodvisno strokovno mnenje gradbene stroke, iz katerega izhaja, da je predložena referenčna izjava neustrezna,« pravijo v 2TDK.

Ponarejanje je Schara v preteklosti zavrnil in podkrepil z izpiski iz gradbenega dnevnika in (nepodpisanimi) prilogami dnevnika. Po drugi strani so v 2TDK od nadzornega inženirja prejeli dokument o projektu izvedenih del. Tudi ministrica za infrastrukturo **Alenka Bratušek** je pred časom dejala, da je nadzornik del ugotovil, da je zid »visok le med 5,45 in 5,95 metra«, Schara pa medtem trdi, da je »isti nadzornik v gradbeni dnevnik vpisal, da je zid na določenih delih bližje devetim metrom kot osmim«.

Katera dokumentacija je verodostojna, bo tako (verjetno) odločila revizijska komisija, v 2TDK pa pravijo, da bodo tudi sami »po preučitvi vseh relevantnih dejstev ustrezno ukrepali«. No, tudi Schara pričakuje, da bodo organi pregona zadevo preiskali.

Več možnih scenarijev

V 2TDK si zdaj prizadevajo, da bi razpis ponovili. Ni pa to nujno, saj lahko državna revizijska komisija (Dkom), če bo zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi je ob višanju tekočih cen v **gradbeništvu** verjetno pričakovati, da bodo nove ponudbe nekoliko dražje – tako se je navsezadnje zgodilo v primeru ponovljenega razpisa za gradnjo druge cevi karavanškega predora.

Če bo torej Dkom zavrnil morebitni zahtevek za revizijo, bo 2TDK v najkrajšem možnem času objavil nov razpis. Kdaj bi to lahko bilo, niso odgovorili. Pričakovati je, da bo v tem primeru 2TDK tudi omejil najvišjo vrednost še sprejemljivih ponudb, česar v prejšnjem razpisu ni storil, domnevno zato, ker so pričakovali več ponudb, pri čemer bi njihove vrednosti uravnavala sama konkurenca.

Če bo oziroma je omenjeni konzorcij včeraj vložil pritožbo, imajo v 2TDK osem dni časa, da pripravijo odgovor nanjo. Nezavezujoči zakonski rok, v katerem mora nato Dkom odločiti, je sicer petnajst dni, a Dkom lahko svoje odločanje podaljša. Ker je gradnja objektov čez Glinščico sofinancirana iz evropskih sredstev, mora Dkom o tem vsekakor odločiti prednostno, v povprečju pa odločitev sprejeme v roku dveh mesecev.

Do okolja prijazna gradnja – naša prihodnost

[D delo.si/novice/slovenija/do-okolja-prijazna-gradnja-nasa-prihodnost-218125.html](http://delo.si/novice/slovenija/do-okolja-prijazna-gradnja-nasa-prihodnost-218125.html)

Odpri galerijo

Koordinator študijskega programa dr. Matthew Schwarzkopf, Foto: Univerza Na Primorskem

Podjetja potrebujejo sveže znanje in strokovnjake, ki bodo delali na inovacijah. Povezovanje z akademskim svetom zato ni le dobrodošlo, ampak nujno potrebno.

Živimo in delamo v zaprtih prostorih, ki močno **vplivajonanašepočutje** in **zdravje**. Ustvarjanje do narave čim manj škodljivega, obenem pa za uporabnike **zdravega bivalnega prostora**, kot na primer pisarn, učilnic, dnevnih sob in spalnic, zato pomembno vpliva na kakovost življenja. V tem kontekstu je **lesodličnenmaterial**, saj njegova prisotnost v bivanjskem okolju dokazano pozitivno učinkuje na zmanjševanje stresa pri uporabnikih.

Trajnostno grajeno okolje – sodoben izziv **gradbeništva**

Tega se zavedajo na **UniverzinaPrimorskem**, kjer izvajajo magistrski študijski program **Trajnostno grajeno okolje**. »*Izobražujem strokovnjake, ki bodo znali reševati zapletene izzive sodobnega **gradbeništva**, med katere spadajo učinkovitost rabe virov, podaljšanje življenjske dobe izdelkov in izboljšanje njihovega vpliva na zdravje in dobro počutje,*« razlaga koordinator programa **doc. dr. Matthew Schwarzkopf**, »*pomemben cilj pa je seveda tudi zmanjšati škodljive vplive na okolje in zdravje.*« Podnebne spremembe bodo v prihodnje močno vplivale na kakovost bivanja naših znanstvenikov, zato se mora gradbeno področje preusmeriti v smer **trajnostnegarazvoja**, **varstva** in **obnoveekosistemov**. Pomembni sta seveda tudi uporaba in predelava obnovljivih materialov. Kateri pa so ti materiali? Kako in s kakšno tehnologijo jih lahko ponovno uporabimo? Vprašanj za stroko je veliko, odgovori nanje pa zahtevajo veliko širokega in hkrati področnega znanja.

»Na področju trajnostne gradnje potrebujemo visoko profiliran kader s specifičnim znanjem, pridobljenim v času izobraževanja. Tu imam v mislih interdisciplinarno znanje iz različnih strok, kot so na primer lesarstvo, **gradbeništvo** in arhitektura,« je prepričan **dr. Bruno Dujič**, direktor podjetja **CBD**, ki se ukvarja s projektiranjem in izvedbo konstrukcij masivnih lesenih objektov. »Tovrstnega kadra pa za zdaj ni dovolj, saj se trg sodobne lesene gradnje razvija in se bo v prihodnje še večal. S tem pa tudi potreba po zaposlenih s primernim znanjem,« dodaja **Bogdan Božac**, direktor podjetja **Marles hiše Maribor**, ki je danes najstarejši in največji slovenski proizvajalec montažnih objektov.

»V vmesnem času se zato podjetja obračajo na nas s kompleksnimi vprašanji, saj veliko naših zaposlenih prihaja iz tujine in zelo dobro poznajo trende na mednarodni ravni ter so že sodelovali z velikimi tujimi podjetji,« pravi predavatelj na magistrskem programu **doc.dr. Iztok Šušteršič**, ki ima za sabo bogate podjetniške izkušnje na področju lesenih in hibridnih konstrukcij ter visoke lesene gradnje. »Isti raziskovalci svoje znanje predajajo naprej našim študentom, ki bodo v prihodnjih letih kos stavbarskim in drugim problemom,« dodaja **dr. Schwarzkopf**, ki se je v Koper preselil iz ZDA in se na Univerzi na Primorskem ukvarja predvsem z lesnimi kompoziti.

Les v ospredju magistrskega programa

Študenti omenjenega programa usvojijo **znanja s področja gradbeništva, lesarstva, energetike, analize in uporabe materialov, načrtovanja in projektiranja lesenih konstrukcij.**

Delo v laboratoriju, Foto: Univerza Na Primorskem

Pri vseh vsebinah je seveda poudarek na **varstvu okolja in trajnosti ter uporabilesa**. »Les, ki ga dobimo iz trajnostno gospodarjenih gozdov, je ogljično najmanj nevtralen, če pa ga vgradimo v trajne dobrine, kot so stavbe, pa v sebi vezan ogljik hrani še desetletja in celo stoletja ter tako preprečuje, da bi se sprostil v atmosfero. Za predelavo lesa v gradbene izdelke porabimo malo energije in ne zastrupljamo okolja, ostanke lesa, ki nastanejo, pa lahko uporabimo za najrazličnejše izdelke, od lesnih plošč in 'pametnih' vlaken za tekstilne izdelke naslednje generacije do zelenih kemikalij in prehranskih dodatkov z izredno visoko dodano vrednostjo,« pojasnjuje **raziskovalec dr. Črtomir Tavzes**.

Študenti so vabljeni k delu v laboratorijih in delavnicah, kjer lahko z najsodobnejšo opremo proučujejo obnašanje različnih materialov in povezave med njimi.

Delo v laboratoriju z najsodobnejšo tehnologijo, Foto: Univerza Na Primorskem

Enako pomembno pa je **sodelovanje spodjetji**. »Sodelovanje med akademsko sfero in gospodarstvom je pomemben trenutek razvoja panoge in tudi podjetniške radovednosti študentov,« meni **Matevž Vrhovnik**, direktor podjetja **Alfa Natura**, **kjer si želijo novih zaposlenih, »ki bi že med študijem poleg teoretičnega znanja pridobili prave delovne izkušnje in bili čim hitreje sposobni reševati praktične probleme.«**

Preizkus lesnih vzorcev, Foto: Univerza Na Primorskem

Kaj pa menijo študenti? **Hana Remešova** se je za študij v Kopru odločila po diplomi prve stopnje na Mendel University v Brnu. Nad programom Trajnostno grajeno okolje je navdušena: »Ta študij je dobesedno spremenil moje življenje. Od vsega začetka sodelujem v raziskavah, delam na konkretnih primerih in iščem rešitve v laboratoriju. Študij v mednarodni skupini navdušenih raziskovalcev je zato pravi užitek.«

Študentka Hana Remešova Foto Univerza Na Primorskem

Različne in številne možnosti zaposlitve

Magistri inženirji trajnostnega grajenega okolja znajo reševati stavbarske in tudi druge probleme z uporabo **modernetehnologije** in po principih trajnostnega grajenega okolja, poznajo pa tudi problematike varovanja zdravja v grajenem okolju. Posledično se lahko zaposlijo v **gradbenemsektorju**, možnosti pa je veliko tudi na drugih področjih, kjer so potrebna temeljna poznavanja trajnostnega razvoja in lesarstva. Pri tem so lahko v veliko pomoč prav učitelji študijskega programa, ki so močno vpeti v **mednarodniprostor** – tako na raziskovalnem področju kot pri sodelovanju z industrijo.

ALA • Namesto 1. septembra bodo cesto v Idrijo skozi sotesko Zala polovično odprli 30. avgusta

Gradbeni delavci v Zali so se izkazali

Dan odprtih vrat na gradbišču galerije v soteski Zala, na glavni cesti v Idrijo, je postregel z novico, da bodo cesto polovično odprli 30. avgusta, torej dan pred veliko prireditvijo Po poteh prenosa ranjencev na Vojskem in dva dni pred zastavljenim rokom. Zato je ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek čestitala gradbincem Kolektorja CPG.

SAŠA DRAGOŠ

“350 kubičnih metrov odstranjene skalne brežine, 12 zgrajenih pilotov, 400 ton vgrajenega železa in 4800 kubičnih metrov betona, ob vsem skupaj pa skrbno spremljanje pomikov labilnega skalovja nad gradbiščem,” je vodja nizkih gradenj Kolektor CPG **Roman Lejlar** opisal pot do predčasne izgradnje temeljev za galerijo pod pretečo skalo v soteski Zala. Vodja projektov na di-

rekciji za infrastrukturo (Drsi) **Karmen Cian** je na ogledu gradbišča vse razveselila z novico, da bodo cesto v Idrijo pol odprli 30. avgusta.

“Gre za izjemno zahteven projekt gradnje galerije. Kolektor CPG se je edini prijavil zanjo. Da z načrti prehiteva in bo cesta odprta dva dni prej, je velik dosežek,” je poudarila ministrica **Alenka Bratušek**. “Gradbišče je bilo

dobro organizirano, delavci so ves čas delali v dveh izmenah in so dali vse od sebe. Zahtevnost gradnje lahko vidite nad hudournikom Zala, kjer bo slaba tretjina cestne konstrukcije pod galerijo sloanela na pilotih. Sedaj končujemo prečne grede, potem pa bomo z deli nadaljevali pod polovično zaporo cestišča,” jo je dopolnil vodja gradbišča **Damjan Lampe**.

Dosedanja in bodoča dela je podrobno predstavila vodja projektov **Karmen Cian**: “Letos bo zgrajena še zadnja, meter debela in 5,8 metrov visoka, zaledna stena galerije. Po asfaltaciji šest metrov širokega cestišča z robnimi pasovi, bomo konec leta cesto odprli za dvosmerni promet. Nadaljevali bomo marca prihodnje leto in do začet-

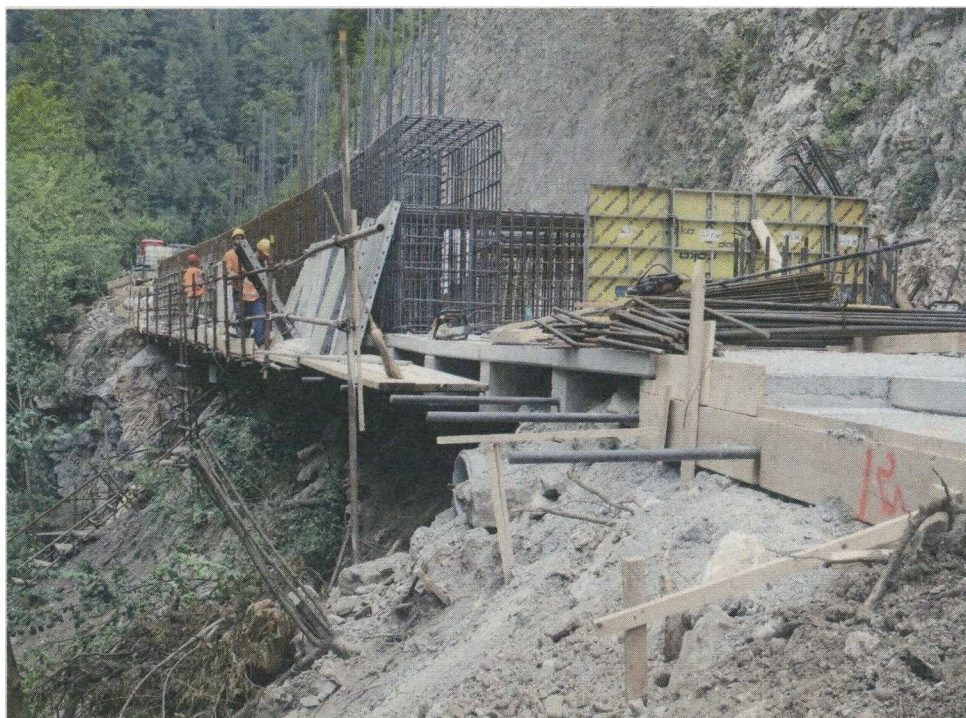
ka oktobra galerijo dogradili.”

Za gradnjo krovne plošče, ki jo bodo vpeli v zaledno steno pod naklonom deset stopinj Celzija in pred padanjem skal zavarovali z do šest metrskim nasutjem, bodo potrebne krajše, nekajnevne popolne zapore ceste.

Galerija bo dolga 105 metrov, ob njej pa bo 1,2 metrski hodnik za pešce. S tem se bodo prihodnjega oktobra gradbinci s ceste skozi Zalo za nekaj let umaknili. Pač pa, kot je povedala **Cianova**, Drsi pripravlja projekt za rekonstrukcijo ceste med Cerknim in Kladjem. Še prej, predvidoma prihodnje leto, bodo začeli z deli v njenem nadaljevanju od Trebije do Sovodnja. •

Na ogledu gradbišča galerije v Zali sta ministrica Alenka Bratušek in vodja projektov na Drsi **Karmen Cian** sporočili, da bodo cesto za promet polovično odprli 30. avgusta.

Kljub zahtevnosti utemeljevanja galerije so gradbeni delavci z deli načrt prehiteli za nekaj dni.

Kako gradbeni baroni bogatijo na račun davkoplačevalcev s projekti, kot so predor Karavanke, drugi t

Nova24TV

PONEDELJEK, 19. AVGUST 2019 OB 23:45

Kot kaže, se obeta vroča jesen tudi na področju **gradbeništva** in infrastrukture, od nje pa si največ obetajo gradbeni baroni, v zvezi s tem se menjave obetajo tudi na Darsu. Po vsej verjetnosti bodo na vrh te družbe nastavili predsednico uprave, ki bo bolj pogodu kontinuitete, medtem pa v Avstriji predor gradijo že od septembra [...]

Drugi tir Divača–Koper: Z novim razpisom višje cene, a manjša tveganja

[dnevnik.si/1042895743/posel/novice/drugi-tir-divacakoper-z-novim-razpisom-visje-cene-a-manjsa-tveganja](https://www.dnevnik.si/1042895743/posel/novice/drugi-tir-divacakoper-z-novim-razpisom-visje-cene-a-manjsa-tveganja)

V 2TDK si prizadevajo, da bi razpis izbora izvajalca za gradnjo mostov in galerije čez dolino Glinščica ponovili. Ni pa to nujno, saj lahko državna revizijska komisija, če bo zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. (Foto: Bojan Velikonja)

Včeraj je bil zadnji dan za vložitev pritožb na odločitev družbe 2TDK o razveljavitvi izbora izvajalca za gradnjo mostov in galerije čez dolino Glinščica. **Marko Glavinič**, direktor vodilnega partnerja konzorcija družb MarkoMark Nival, Nival invest in Ekorel, ki ga je družba 2TDK na razpisu najprej izbrala, a kasneje odločitev razveljavila, je povedal, da so plačali takso za vložitev revizijskega zahtevka, a so se o vložitvi revizije ob zaključku *Dnevnikove* redakcije vendarle še odločali. **Aleksander Schara**, predstavnik omenjenega konzorcija, je pred dnevi za *Reportem* povedal, da bodo revizijo zanesljivo vložili, včeraj pa je bil nedosegljiv. Več bo znanega danes.

Kateri dokument je verodostojen?

Spomnimo, omenjeni konzorcij je bil pripravljen mostova in galerijo čez dolino Glinščice zgraditi za 8,5 milijona evrov. Njegova ponudba je bila edina cenejša od 9,4 milijona evrov, to pa je vrednost, ki jo za gradnjo teh objektov predvideva investicijski načrt, zato ga je družba 2TDK najprej izbrala za izvajalca. Konzorcij Kolektorja CPG, Rika in Pomgrada bi dela izvedel za 13,5 milijona evrov, podjetje Godina pa za 14,3 milijona evrov. Pozneje je 2TDK razveljavil svoj izbor gradbinca, ker so ugotovili, da naj bi izbrani konzorcij ponaredil svoje reference. Konkretno, podporni zid, ki so ga skupaj s podizvajalci gradili v

Pesnici, naj ne bi bil dolg najmanj petdeset in visok najmanj osem metrov. »Strokovna komisija 2TDK je v okviru pregleda in ocenjevanja ponudbe družb Markomark Nival, Nival Invest in Ekorel pridobila neodvisno strokovno mnenje gradbene stroke, iz katerega izhaja, da je predložena referenčna izjava neustrezna,« pravijo v 2TDK.

Ponarejanje je Schara v preteklosti zavrnil in podkrepil z izpiski iz gradbenega dnevnika in (nepodpisanimi) prilogami dnevnika. Po drugi strani so v 2TDK od nadzornega inženirja prejeli dokument o projektu izvedenih del. Tudi ministrica za infrastrukturo **Alenka Bratušek** je pred časom dejala, da je nadzornik del ugotovil, da je zid »visok le med 5,45 in 5,95 metra«, Schara pa medtem trdi, da je »isti nadzornik v gradbeni dnevnik vpisal, da je zid na določenih delih bližje devetim metrom kot osmim«.

Katera dokumentacija je verodostojna, bo tako (verjetno) odločila revizijska komisija, v 2TDK pa pravijo, da bodo tudi sami »po preučitvi vseh relevantnih dejstev ustrezno ukrepali«. No, tudi Schara pričakuje, da bodo organi pregona zadevo preiskali.

Več možnih scenarijev

V 2TDK si zdaj prizadevajo, da bi razpis ponovili. Ni pa to nujno, saj lahko državna revizijska komisija (Dkom), če bo zahtevek za revizijo vložen, potrdi prvotni izbor gradbinca. Z novim razpisom bi 2TDK kar najbolj zmanjšala tveganja, četudi je ob višanju tekočih cen v **gradbeništvu** verjetno pričakovati, da bodo nove ponudbe nekoliko dražje – tako se je navsezadnje zgodilo v primeru ponovljenega razpisa za gradnjo druge cevi karavanškega predora.

Če bo torej Dkom zavrnil morebitni zahtevek za revizijo, bo 2TDK v najkrajšem možnem času objavil nov razpis. Kdaj bi to lahko bilo, niso odgovorili. Pričakovati je, da bo v tem primeru 2TDK tudi omejil najvišjo vrednost še sprejemljivih ponudb, česar v prejšnjem razpisu ni storil, domnevno zato, ker so pričakovali več ponudb, pri čemer bi njihove vrednosti uravnavala sama konkurenca.

Če bo oziroma je omenjeni konzorcij včeraj vložil pritožbo, imajo v 2TDK osem dni časa, da pripravijo odgovor nanjo. Nezavezujoči zakonski rok, v katerem mora nato Dkom odločiti, je sicer petnajst dni, a Dkom lahko svoje odločanje podaljša. Ker je gradnja objektov čez Glinščico sofinancirana iz evropskih sredstev, mora Dkom o tem vsekakor odločiti prednostno, v povprečju pa odločitev sprejeme v roku dveh mesecev.